

ÉLETTÜNK

XXX. vf. 12. szám (30. Jahrg. Nr. 12)

Az európai magyar katolikusok lapja

1998 december

Karácsonyi himnusz

Coelo rores pluunt flores

Égi kertek permeteltek
Mámorító harmatot.
Mind a mennyek daltól zengnek,
Ujjongnak az angyalok.

Köszöntések, szántók, rétek,
Kik most kizöldültek,
Fürge csorgó s ti mosolygó
Nagy hegyek, a Kisedet.

Sírva nézi, úgy becézi
Egyszülöttét Mária,
Néz ragyogva, mosolyogva
Szűz Anyjára szent Fia.

Jön a pásztor barikástól:
Jézus szentebb aklot ad.
A Fiúnak sípot fúnak
S énekelnek eklogát.

Még a néma ócska széna,
Még a jászol is nevet,
Úgy karolja, úgy ápolja
A megváltó Kisedet.

Ottan állva, édes álmán
Jó barmok virrasztanak,
Ráhajolnak, udvarolnak
És fel-felsőhajtának.

A kis házra havat rázva
Rárohanak a szelek.
Jaj puhácska kis babácska
Testecskeje didereg!

Édesanyja rácsavarja
Durva pólyarongyait,
Avval ója Alkotója
Ázó-fázó tagjait.

Lelkem vágya: Krisztus ágya
Szívem immár hadd legyen,
Testem szalma, jászol alma
S istállója kebelem.

Ezt a bájos latinnyelvű karácsonyi himnusz Kájoni Cantionáléből (1676) ismeretlen magyarországi szerző költötte és Sík Sándor fordította. A himnuszokhoz fűzött jegyzeteiben a fordító rámutat: „A legszebb karácsonyi énekek méltó barokk párja” és a himnuszokhoz írt bevezetésben megjegyzi: „A 'Coelo rores pluunt flores' késő-gótikus rímcsilíngelése egyes strófákban a magyar betlehemesjáték parasztosan meghitt környezetét idézi.”

ÁLDÁSOS ÉS BÉKÉS
KARÁCSONYT
KÍVÁN OLVASÓINK
AZ ÉLETÜNK!

ÜZENET KARÁCSONYRA A NAGY JUBILEUM ELŐTT

A külföldön élő r.k. magyarok püspökének 11. körlevele a hívekhez

Kedves magyar testvéreim!

Már csak egy esztendő választ el minket a 2000. jubileumi évtől, amikor különösképp ünnepelni fogjuk a mi Urunk születését ebbe a világba. A Szentatya kívánsága szerint ezt az 1999-es évet az *Atyaisten* mélyebb megismerésére akarjuk fordítani, mint ahogy először Jézus Krisztusra, a Fiúistenre, majd a Szentlélek Úristenre irányítottuk figyelmünket az előző évben.

Amikor az Atyáról beszélünk, sajnos a mai nyelvhasználat nem fejezi ki mindazt, amit Róla hiszünk. (Manapság mind az apa, mind az anya kifejezés azt is eszünkbe jutattja, hogy hány apa és anya veti el, hanyagolja el gyermekét!) Pedig a „mennyei Atya” kifejezés elsősorban azt jelenti, hogy ő az élet eredete és fenntartója, aki nemcsak hogy szeretetből hozott létre minket, hanem atyai gondviselésével tenyerén is hordoz, vigyáz reánk, hogy ne ténfergjünk el a Hozzá vezető úton, mely az örök boldogságra vezet. Igaz, hogy sokszor nem értjük az ő útjait („Az én útjaim nem a ti utaitok”, Iz 55,8), de mégis hisszük és bízunk Benne, mert ő nemcsak Úristen, vagyis valaki, akinek az egész világra gondja van és mint Teremtő mindent megtehet, hanem Jóisten is, vagyis a mi Atyánk, aki mindig a legjobbat akarja nekünk, akkor is, ha mi most még azt nem látjuk be. Ebben az Atyaistenben hiszünk és Őfeléje törekszünk életünk zarándok útján.

Az Atyának gyermekei vagyunk, hiszen szüleink közreműködésével Tőle származik életünk. Ő küldte el hozzánk Szent Fiát, (mert annyira szeretett minket), hogy kiváltson a bűn rabságából és megmutassa az utat Őfeléje: ez az út pedig a szerető gyermeki engedelmség útja, amikor mindenben igyekszünk megtenni az ő akaratát. Ő küldte el nekünk a Szentlelket, hogy átjárja életünket és bekapcsoljon minket a Szentháromság szeretetének körforgásába. Mivel a Szentlélek bennünk lakozik és mivel Jézus Krisztus a mi testvérünk, ezért merjünk Vele együtt imádkozni, (ebben az évben különös figyelemmel és elmélyüléssel): *Mi Atyánk!*

Földi életünkben tehát úton vagyunk az atyai ház felé és mint a tékozló fiú, igyekszünk jóvá tenni mulasztásainkat. Az Atya kitárt karokkal vár, ha töredelmes szívvel beismerjük bűneinket és visszatérünk Hozzá a *bűnbánat* szentiségében. Ezt illene megtennünk ebben az utolsó előkészületi évben nemcsak egyénileg, hanem az egész magyar nép nevében, bocsánatot kérve az elmúlt századok, de különösképpen az elmúlt évtizedek bűneiről.

Zarándok utunkon azonban meg kell tanulnunk hálálkodni is, és itt Mária, a magyarok Nagyasszonya lehet példaképünk. Az ő hálaéneke, a *Magnificat*, zengjen ajkunkon, amikor visszaemlé-

kezünk 2000 év ajándékaira történelmünk során, de egyéni, családi életünkben is. Ha csak a közelmúlt politikai eseményeire gondolunk, máris felismerjük a Gondviselő Atya kezét, de ugyanakkor látjuk azt is, hogy mennyit kell még imádkoznunk és dolgoznunk, hogy a magyar jövő szebb legyen. Nem várunk csodákat, de a jó Isten, a mi Atyánk segítségével hozzálátunk az országnak, a nemzet újjáépítéséhez. Ez nemcsak az otthoniak feladata, hanem a miénk is, akik idekint élünk és megpróbálunk hűek maradni a szentistváni örökséghez az idegen környezetben is.

Ebben az esztendőben sajnos csak néhány magyar közösséget tudtam meglátogatni, mert betegség miatt (sciatikus ideg becsípődés és az azt követő operáció) kénytelen voltam európai és ausztráliai lekipásztori körútamat lemondani. Remélem, hogy az új esztendőben lesz alkalmam ezeket kipótolni. A betegséggel járó szenvedés viszont rávezetett arra, hogy a püspök nemcsak prédikációval, hanem az imádság és a szenvedés apostolságával is segítheti híveit, amit igyekeztem meg is tenni.

Amint tehát zarándok útunkon közeledünk az örök haza felé, örvendezzünk annak a sok ajándéknak, amit karácsony, az Úr Jézus születése hozott számunkra, és sóvárogjunk az Atya közelébe jutni.

Ilyen lelkülettel kívánok boldog karácsonyt és újévet minden magyar testvéremnek a mi Urunkban.

Miklós-házy Attila SJ.
püspök

AZ ÚJ ENCIKLIKA

Fides et ratio – Hit és értelem – kezdetel jelent meg II. Pál pápa új enciklikája, amelyet október 15-én mutattak be a Vatikánban. A bemutatón jelen volt Joseph Ratzinger bíboros, a hittani Kongregáció prefektusa, valamint P. Georges Cottier, a Pápai Ház teológusa. Több mint száz évvel XIII. Leó pápa *Aeterni patris* kezdetű enciklikája után a *Fides et ratio* ismét a teológia és a filozófia közötti kapcsolattal foglalkozik. Napjaink elfogadhatatlan kulturális helyzetéből indul ki, amely a végsőig fokozta a hit és az értelem szétválását. Míg a *Veritatis splendor* kezdetű enciklikájában – amelynek a mostani dokumentum a folytatása – a pápa az erkölcsi rend félretett igazságaira a figyelmet hívta fel, most a Alapvetően nem új témát tárgyal, hanem arra akar rávilágítani, hogy a hit igazsága többet is mond, amely túl van az emberi értelem határain. A „Hit és értelem” magáról az igazságról szóló tanítását foglalja össze. Az igazság és a szabadság vagy egybefonódnak, vagy mindketten elpusztulnak – ez a *Fides et ratio* végső üzenete.

MK

Imaszándékok

Decemberre

1.

Imádkozunk, hogy Krisztus az Egyházban az ő szegénysége és alázatossága által hatékonyabb szolidaritást ébresszen a szenvedők és kizsájtottak iránt.

Szolidaritás ott jön létre, ahol az emberek viszonylag egyformán szegények és egymásra vannak utalva. Ahol az egyes ember nem tud saját erejéből segíteni magát, vagy másont. Akkor, ha a megtörtént baj, a lelke mélyén hatja vagy érinti meg a körülötte élő embereket s ők spontán a bajba került segítségére sietnek.

Jézus szegénységét és alázatosságát mindenki – aki kicsit is ismeri, vagy tanulmányozza Jézus életét – tudomásul veszi, mint tény. Talán úgy érezzük, nem is volt Jézusnak szüksége „gazdagabbnak” lenni, mint amilyen volt. Vagyis: nem is nagyon kíváncsi az átlag keresztény: kellene-e Jézus életpéldájából merítenem, kellene-e őt követnem szegénységben vagy alázatosságban? Aki nem kíváncsi valamire, nem fog pozitívan válaszolni, ha Jézus példáját hirdetik. Még messzebb áll attól, hogy Jézus példája szolidaritást keltsen benne. A feladat – emberi szemszögből nézve (kivételtől eltekintve) – megoldhatatlan. A Szentatya nem is arra kéri imáinkat, hogy magunk igyekezzünk az említett szolidaritás kialakítására, növelésére. Azt kéri imádkozzunk, hogy Krisztus maga keltse és növelje egyházi közösségeinkben, de az egyénekben is a szolidaritás szükségét, szükségének a lélekben békét nem hagyó érzését, sőt sürgetését.

Viszonylagos jólétben élünk – legalábbis a nyugati államokban – s a jólét megszünteti a szolidaritást. Ilyenkor csupán Jézus kegyelmi indítása – ha elfogadjuk – kelthet szolidaritást a szenvedők és kizsájtottak iránt, amely erősödhet egyházi csoportokban, ha többen tesszük és egymást erősítik. – Például imádsággal és Krisztus példájának megvalósításával.

2.

Imádkozunk az országok kormányaiért és a nemzetközi szervezetekért, hogy védjék a fejlődő életet és nagyobb határozottsággal küzdjenek a kiskorúak elleni erőszak ellen.

A kormányok és a nemzetközi szervezetek sem mentesek az általános közvélemény „értékelésétől” mit tart jónak, mit elítélendőnek. Gyakran nem azt képviselik, amit az erkölcs előír – tíz parancsolat – hanem azt, amit a többség „jónak” tart. Akkor is, ha a véleményeket a médiák manipulálták.

Nem árt, ha a „világfélelem” – jelenségre vetünk egy pillantást. A II. világháború utánig az volt a népek – ritkán emlegetett – közös félelme: ha nincsen elég gyermek, kihalunk. Okai: népbetegségek (TBC), járványok, háborúk százezreivel vitték áldozataikat. A „Club of Rom” (az emberiség jövőjével, helyzetével foglalkozó vezető egyéniségek társasága) összejövetele után keletkezett a félelem: túlnépesedünk. A gyermek, később a család vált áldozattá. A családi élet védelmével együtt megszűnt az önfeláldozó gyermek védelem. Helyébe jött az anyagi javak „védelme”. Nálunk is?...

Fejős Ottó

LENNE EGY KÉRDÉSEM

Katolikus Úrvacsoraosztáson?

Egy Svédországi olvasónk leveléből idézünk.

Szüleim az 56-os események következésében kerültek Svédországba. Én már itt születtem, katolikus nevelést kaptam és magyarul is elég jól tudok, főleg mióta alkalmam van hazalátogatni és rokonoknál hosszabb időt tölteni.

Nyolc évvel ezelőtt férjhez mentem egy svéd emberhez, van két aranyos gyermekünk, akiket katolikusnak kereszteltek. Az esküvő is katolikus templomban volt. Házasságunk boldog, harmonikus. Férjem hívő, templomba járó protestáns, ami elég ritkaság erre felé. Ha – havonta egyszer – eljutok misére, férjem elkísér és persze a gyerekek is velünk jönnek. A többi vasárnapon az egész család az evangélikus templomba megy istentiszteletre. Ha a férjem Úrvacsorát vesz, én is vele megyek és ha a katolikus misén én áldozom, akkor ő is áldozik.

Eddig azt hittem, hogy ez rendben van. Nemrég a katolikus pappal beszélgetve ez is szóba került és ő figyelmeztetett, hogy én eljárhatok ugyan az evangélikus istentiszteletre, de nem vehetem az Úrvacsorát. Ezzel szemben a férjem bizonyos feltételek mellett áldozhat nálunk.

Ez nagyon elszomorított és nem értem ezt a logikát. Mi itt a helyzet?

Miklós atya válaszol:

Először is gratulálok olvasónknak, hogy ilyen szépen tudja magát magyarul kifejezni, holott Svédországban, svéd környezetben nőtt fel, svéd iskolába járt. Feltételezem, hogy gyerekei is beszélnek mindkét nyelvet.

STEPINÁC BÍBOROS BOLDOGÁ AVATÁSA

„Horvátország egész tragédiája testet öltött Alojze Stepinác bíboros személyében” – ezekkel a szavakkal avatta boldoggá II. János Pál pápa közel fél millió hívő jelenlétében Mária Bisztracán az 1962-ben elhunyt horvát főpapot. Stepinác bíboros nyitotta meg azoknak a mártíroknak sorát, akik áldozatul estek az egyházüldözésnek a kommunista uralom alá került Kelet-Közép-Európában. 1945 után – a világ legfiatalabb püspökeként, – 1934-ben, 36 esztendőskorban Zágráb segédpüspöke lett. Megélte a Szerb-Horváth királyságot, az Ante Pavelics usztasa harcosai által Hitler kegyéből – függetlenné vált Horvátországot, majd a háború után Tito Jugoszláviáját. A világháború alatt ismétellen felemelte szavát az üldözöttekért, szentbeszédeiben hangoztatta, hogy a katolikus egyház nem ismer felsőbbrendű fajt, csupán Isten teremtményeit. Noha pártolta hazája függetlenségét, nyíltan kiállt az usztasa-rendszer áldozatai védelmében. A háború után is a keresztények és az egyház szabadságának tántoríthatatlan szószólója maradt és elvetette Tito azon tervét, hogy Rómától elszakítsa a Jugoszláviában élő katolikusokat. Ez a „nemzeti egyház” létrehozását célzó álszent törekvés valamennyi kommunista országban megnyilvánult. Stepánicot 1946-ben egy kirakatper során – a fasisztákkal való általános együttműködés vádjával – 16 évi szabadságvesztéssel sújtották, amelyből öt évet börtönben, embertelen körülmények között töltött, a többi pedig házi őrizetben 1960 karácsonyra előtt bekövetkezett haláláig. Noha nem bizonyítható, megbízható források szerint a bíborost a belgrádi kormány utasítására megmérgezték. V.A.

Nagyon megértem, hogy lelkészük figyelmeztetése elszomorította, annál is inkább, mert nem ő az egyetlen, akinek ilyen nehézségei vannak: sok ún. vegyesházasságban felmerül ez a kérdés, főleg amióta lényeges a közeledés katolikus-protestáns síkon. Meg kell azonban mondanunk, hogy bizonyos hitbeli kérdésekben még nem sikerült az áttörés. Míg a keleti ortodox egyházainknak éppen a szentségek terén megegyezik az álláspontja a katolikus egyházzal – ők csak a pápát nem fogadják el az Egyház fejének – ennél fogva katolikus ember szükség esetén náluk is járulhat a szentséghez, addig a protestáns egyházaknál nem ez a helyzet.

Idézem a II. Vatikáni Zsinat idevonatkozó megállapítását:

A reformációból született egyházi közösségek „nem őrizték meg sértetlenül – főleg az egyházi rend szentségének híján – az Eucharisztika misztériumának teljes gazdagságát”.

Ez azt jelenti, hogy a protestáns egyházak általában nem fogadják el szentségnek a papi hivatalt és a vele járó lelki hatalmat, amit Jézus Krisztus adott át az apostoloknak és amely tőlük átszármazott minden püspökre és papra. Ezt nevezik apostoli jogfolytonosságnak vagy szukcesszióknak. A protestáns felfogás értelmében az Úrvacsora megemlékezés az Utolsó Vacsoráról, valamint Jézus haláláról és feltámadásáról, de már nem minden protestáns közösség hiszi Jézus valóságos jelenlétét testével és vérével a kenyér és a bor színe alatt.

A katolikus hit szerint ez a jelenlét a pap átváltoztató szavai által jött létre, a protestáns értelmezés Jézus valóságos vagy szimbolikus jelenlétét a kenyér és bor vételének pillanatára teszi. Ehhez járul, hogy az Eucharisztia az „egység jele”: ezért nem léphetünk eucharisztikus közösségre protestáns testvéreinkkel mindaddig, amíg az egység nem jön létre és ettől az említett teológiai különbségek miatt még messze vagyunk. Ez a magyarázata annak, hogy miért nem lát a Katolikus Egyház a jelen pillanatban lehetőséget arra, hogy katolikus hívek az Úrvacsorát vegyék. Bármennyire óhajtja is egyházunk az egységet, az nem azáltal jön létre, hogy úgy teszünk mintha az már megvalósult volna. Márpedig a kölcsönös eucharisztikus közösség, az ún. intercommunio, ma ezt jelentené.

Tekintettel azonban arra, hogy a Katolikus Egyház ismeri az olyan helyzeteket, mint olvasónké és tisztában van vele, milyen keserves lehet egy házasságon belül a megosztottság, lehetőséget nyújt indokolt esetben a protestáns fél számára a szentáldozásra, amennyiben az ezt őszintén és önkéntesen kéri és kinyilvánítja, hogy elfogadja a szentségekről szóló katolikus hitet. Az anglikán és részben a skandináv egyházak ettől nincsenek nagyon távol, de hogy papjaik szentelését érvényesnek lehet-e tekinteni, azt a teológiai vizsgálatoknak kell tisztázniuk.

A magam részéről azt ajánlanám, járjanak el továbbra is együtt a protestáns istentiszteletre, ha nincs katolikus szentmise, de a család katolikus tagjai ne vegyék az Úrvacsorát, viszont beszéljék meg a katolikus pappal, hogy férje szentáldozáshoz járulhasson. Ez lehetne egy közbeeső megoldás. Mindenesetre imádkozzanak együtt és egymásért, és azért is, hogy minél hamarabb megvalósuljon a keresztény egység, ahogy azt Jézus akarta: „...hogy mindnyájan egyek legyenek...” Jn 17,21. Frank Miklós

Prof. dr. Mehrle Tamás OP:

A világi hívek szolgálata az egyházban (9)

A Szentszék 1997 aug. 15-én kiadott rendelkezése alapján

Befejező méltatás

A szentszéki rendelkezést eddigi cikkeinkben ismertettük és röviden magyaráztuk. Cikksorozatunkat rövid méltatással szeretném befejezni. Ez azért is indokoltnak látszik, mert megszoktuk ugyan már a pápai iratok bírálgatását, de e rendelkezésre való visszhang a papság részéről is feltűnően tartózkodó, sőt elutasító volt. Így Svájcban az egyik püspök a szentszéki okmány megjelenése után köriratot intézett híveihez, melyben kijelentette, hogy nem áll módjában a követelményeknek eleget tenni s ennek következtében a saját egyházmegyéjében az eddigi gyakorlatot fenntartják. Feltételezem, hogy a püspököt nem rosszindulat vezérelte s hogy valóban a hívei lelki javát tartván szem előtt, nem merte közvetlenül a római utasításokat végre hajtani. Felvetődik tehát a kérdés, hogy a római utasítás nem túl radikális-e és hogy végeredményben nem ennek tudható-e be egyes országok híveinek vagy egyházi vezetőinek elutasító magatartása?

Kedves olvasóink engedjék meg tehát, hogy e kényes kérdésre teljes őszinteséggel válaszoljak. Véleményem szerint az említett tartózkodó sőt kifejezetten elutasító magatartásnak nem az okirat hangneme, amely egyáltalán nem sértő-, hanem a hitbeli tartalma az oka. Tekintve, hogy a pápai okmány tulajdonképpen újat nem mond, hanem az egyháznak a papságra vonatkozó, az utolsó zsinat által is szentesített tanát tartalmazza, sokaknak az idegenkedése nem abból származik, hogy az egyház új, szokatlan tanítást terjesztene elő, hanem abból, hogy a hívek egy része egyes teológusok hatására a zsinat utáni időben belesodródott egy olyan hitbeli felfogásba, mely már alig egyezik meg az egyház évszázados hitével. Nem mintha a híveket kifejezett eretnokséggel vádolnám, jóhiszeműen követik vezetőik tanítását, akiknek tudniuk kellene, mit tesznek. Nem lenne ez az első eset, így már az első századokban az arianizmus ugyannyira tért hódított a félrevezetett hívek közt, hogy Sz. Jeromos az akkori kort e szavakkal jellemezte: „Felsőhajtott az egész világ és csodálkozva döbönt rá, hogy ariánussá lett”. A reformáció idejében Németországban egész falvak, és közösségek, anélkül hogy világosan tudatosították volna, áttértek a lutheránus hitre. Ehhez hasonló dolog a zsinat utáni időben is történhet és mi anélkül, hogy eddig egészen tudatosítottuk volna, egy tragikus hitbeli eltolódásnak a tanúi vagyunk. Nem ok nélkül figyelmeztet minket a Szentatyá, hogy az emberiség újraevangélizációja szükséges.

Mennyi reményt fűztünk a II. vatikáni zsinathoz és nem alaptalanul! Ez a zsinat az egyház nagy zsinatai egyike, mert korunk hitbeli bajainak pontos diagnózisát állította fel és egyben orvoslására is utalt. Nem tudott természetesen minden részletkérdésben már kész rendeleteket hozni, de a helyes fejlődés irányát határozottan megjelölte: Az egyház évezredek hitéhez való hűségben – a zsinat egyetlen dogmát sem adott fel-a mai korunk szükséglete iránti nyíltságban Jézus Krisztusban a világ egyedüli üdvözítőjében kell keresni minden lelki baj orvoslását. Mivel azonban a zsinat az egyháznak a mai kornak megfelelő megújulását vette tervbe, várható volt, hogy a zsinat utáni időben két egymással szembenálló végletes irány fog keletkezni, egy kon-

servatív irány, mely minden nagyobb méretű változást ellenezni fog, és egy progresszív irány, mely a világ felé megnyílik ugyan, de az egyház hitétől egyre jobban eltávolodik. Önmagában ez még nem lett volna végzetes, ha a teológusok türelmes párbeszédben mindkét irány értékeit fenntartották volna. A konzervatív irány Lefebvre szakadár jellegű mozgalmának elítélésére vezetett és ennek csak örülhetünk. Sajnos ez egyben a Lefebvrehez nem tartozó konzervatív irány tekintélyét is gyengítette. Így gyakorlatilag a másik irány, épp mert a mai emberiség földi fejlődését jobban hangsúlyozta, egyre jobban tért hódított. Az örök életre mutató próféták helyett, evilági célokért küzdő agitátorok léptek fel és, hogy Sz. Pál szavát használjam, csiklandoztatták a keresztények fülét. Sajnos helyenként ez a horizontalizmus, nevezhetjük evilágiságnak, lappangó eretnokséggé egyre jobban terjed a katolikusok sorában. Az egyház részéről ebben az irányban történő határozott, a Lefebvre elleni elítéléshez hasonló állásfoglalás eddig még nem történt. Egyesek emiatt hibáztatják is a Szentszékot, mondván, hogy a jelen rendelkezésnek már két évtizeddel előbb kellett volna megjelennie. Ez talán önmagában igaz, de utólag mindig könnyű bölcs tanácsokat adni. A mai kor hamis prófétái szeretnek a zavarosban halászni, a hitgazságokat nem nyíltan tagadják, hanem elhallgatják, hogy a jóhiszemű hívek észre ne vegyék, hová vezetik őket. A Szentszék nem akarja azokat sújtani, akik az egész mozgalomnak inkább az áldozatai és alighanem ezért tartózkodott mindeddig erélyesebb intézkedésektől. Annál nagyobb hálával kell fogadnunk a most megjelent egyértelmű utasítást.

A Szentszék természetesen tudja, hogy a püspököknek egyelőre fokozottabb mértékben igénybe kell venniük a világiak rendkívüli szolgálatát, de ebben csak szükségmegoldást szabad látni, mely nem kockázatmentes. A Szentszék alighanem azt is tudja, hogy a rendelkezést sok országban nem lehet a maga teljes egészében márol-holnapra végrehajtani, viszont elvárja, hogy haladéktalanul komoly konkrét lépések történjenek a teljes megvalósítás irányában.

Az igazi megoldást a szolgálati papság hivatásbresztése és nevelése és a rendkívüli szolgálattal megbízott világiaknak, elsősorban a szülőknek az egyház hitében és szellemében történő oktatása biztosíthatja. Nekik a pápai rendelkezés mintegy azt mondja: ne engedjétek, hogy elrabolják tőletek a legdrágább kincset, a hit kincsét, ne hagyjátok magatokat megfosztani a krisztusi felszentelt papságtól, alázattal segítsétek a szolgálati papságot ott ahol szükséges. Főképpen az egyetememes papságtoknak megfelelően éljétek igaz keresztény életet, imádságtokkal, lemondásokkal segítsétek az egyházat, hogy a mai hivatást kereső fiatalok előtt ismét felcsillogtassa a maga evangéliumi tisztaságában a krisztusi pap életességét és meglátjátok majd, hogy nem igaz, hogy manapság nincsen papi hivatás. Isten nem leli örömét a mai hivatásnélküliségben, mely korunk léleksorvasztó horizontalizmusának a következménye. Ha Istenhez tértek, ha mindenben akaratát teljesítitek, az Úr Jézus maga siet majd segítségetekre s kegyelmével megéri majd a mai fiatalok lelkét mondván: Jöjjetek és kövesetek engem!

CSERHÁTI FERENC (München)

Elvándorlás a harmadik évezred hajnalán

Az Elvándorlók és Útonlévők pasztorációjának Pápai Tanácsa 1998. október 5. és 10. között tartotta Világkongresszusát Rómában a Vatikán szinódusi termében, ahol korábban már háromszor rendezett hasonló jelleggel kongresszust: az elsőt 1979-ben a püspökök és papok elsőrendű lelkipásztori felelősségéről korunk elvándorlóinak szociális és egyházi szolgálatában, a másodikat 1985-ben a "bevándorlók egyházi integrációja mint a szabadság jogának gyakorlása" témáról, a harmadikat 1991-ben „Szolidaritás az új elvándorlók iránt” címmel.

A mostani IV. Világkongresszusnak a harmadik évezred hajnalán az volt a célja, hogy nyomatékosan rámutasson a jelenkori, hatalmas méretű elvándorlás sürgető problémáira – az ENSZ genfi irodája, az UNHCR nyilvántartásában 1989 előtt 13 millió, ma 22 millió menekült, elvándorló, útonlévő és hasonló szerepel, és felkeltse a helyi és nemzetközi szervek, a civil és vallási közösségek felelősségét azok meg-

oldásában, új magatartásra szólítson, a szavak és megegyezések tettekre váltását sürgesse, előmozdítsa a fejlődésben lévő országok életfeltételeinek javítását, rámutasson a fejlett ipari és a szegény országok közötti szakadékok növekedésére, az újabbkori elvándorlások legfőbb okaira.

A kongresszus jelentőségét fokozta, hogy már annak előkészítésében öt kontinens 95 országának püspöki konferenciája működött közre, különösen azon országokból, ahol az elvándorlás jelentős méreteket öltött. A nemzeti püspökkari konferenciák 6 bíborossal, 75 püspökkel, 123 pappal, 58 egyetemi tanárral és sok olyan felelős egyházi és világi szakemberrel képviseltették magukat a kongresszuson, akik valamilyen szoros kapcsolatban állnak az „idők jeleként” értelmezett, világméreteket öltő, kordában alig tartható óriási elvándorlással, a legálisan, illetve illegálisan úton lévő emberseregek szociális és lelkipásztori gondozásával.

A kongresszusi munkában részt vett az olasz szociális miniszter és elődje, az ENSZ és egyéb világszervezetek több menekültekkel, illetve elvándorlókkal foglalkozó osztályainak vezetője, magyar vonatkozásban a külföldön élő római katolikus magyarok püspökének európai delegátusa és személyes képviselője, aki nem csak a német munkacsoportban emelt szót az idegenben élő etnikai csoportok megmaradásának érdekében, szociális és anyanyelvi lelkipásztori ellátásuk biztosításáért, hanem a kongresszusi közgyűléseken is ismételt felszólalt az elvándorlók személyi integritásának és egyéb jogainak védelmében.

A kongresszus jelentőségét fokozta az a tény is, hogy a résztvevőket fogadta Róma főpolgármestere a római Capitolium „Giulio Cesare” ókori termében. II. János Pál pápa a Vatikán „Clemente” dísztermében fogadta a kongresszus tagjait, szöveget intézett hozzájuk és kiemelte: Az ember azon alapvető joga, hogy saját hazájában éljen, csak úgy valósul meg, ha megszűnnek az elvándorlásra kényszerítő okok: a pusztító háborúk, az uálatos „etnikai tisztogatások”, a zsarnoki rendszerek, az erőszakos iparosítás, a javak egyenlőtlen elosztása, a kizsákmányolás... Ugyanakkor szorosabb együttműködésre szólította az országokat az illegális, illetve irreguláris elvándorlás elleni küzdelemben, a korrupció megfékezésében, a keresztényeket pedig emlékeztette az irgalmas szamaritánus példájára, és tekintettel a 2000. év nagy jubileumára megismételte: „Így a Leviták könyve világánál (25, 8-28) a keresztényeknek magukra kell öltetniük a világ összes szegényeinek szenvedését, és a Jubileumot úgy kell képviselniük, mint alkalmas időt pl. arra, hogy elengedjék teljesen vagy legalább részben a nemzetközi adósságokat, melyek sok nemzet sorsát nehezítik. A Jubileum alkalmat kínálhat arra is, hogy a jelen kihívásai közül pl. a kultúrák közötti dialógus nehézségeit (...) átgondolják (TMA, 51)”.

A tartalmában igen gazdag és tanulságos vatikáni világkongresszus részletes zárónyilatkozat megfogalmazásával és koncelebrációs szentmisével ért véget, amelyet Stephen Fumio Hamao érsek, az Elvándorlók és Útonlévők Pápai Tanácsának új elnöke vezetett a

római Szent Péter bazilikában.

A szép, okos és gyakorlati határozatok megfogalmazásában alig volt hiány a kongresszuson. Vajon ezek eljutnak-e az illetékesek füléig? A felelős egyházi és világi vezetők befogadják-e és felkarolják-e a menekülteket, az elvándorlókat, az útonlévőket, azokat, akik idegenben, hazájuk elhagyására kényszerültek, a jobb jövő reményében? Vagy talán befogadásukkal az önfeladásra is jogot biztosítanak nekik, azaz, továbbra is nemzeti urambocsá vallási identitá-

SZAMOSI JÓZSEF:

Előszó az első magyar karácsonyi vershez

Mindnyájan tudjuk: vallást és költészetet ősidők óta titokzatos szálak fűzik egybe. És ez a nagy vallások közül elsősorban a kereszténységre, ezen belül is a rómaiéra érvényes. Hiszen a mi Egyházunk lelke első pillanattól kezdve írásba ömlött: maga az Evangélium tanúsítja Máté szavaival, hogy Jézus és a tanítványok „szent éneket énekelvén” mentek az Olajfák hegyére, sőt némely hagyomány az ének szövegét is megőrizte, az éneket Jézus szájába adva: „Üdvözíteni akarok és üdvözülni; énekelni és énekké válni”. Igaz, ezt már Szent Ágoston apokrifnak tartotta, az eretnekséget érezte benne. Mindenesetre kezdettől fogva s egyre dagadóbb hullámokat vetve, áradt a Szent Költészet.

Az első keresztény himnuszt, a csodálatos *Magnificat*-ot Lukács evangélista adja Mária ajkára, de szent énekektől visszhangzottak a katakombák is a vértanuk az arénában énekelve várták az oroszlánokat. Szóval zengtek a himnuszok, először bizonyára naív hangon, minden művészi igény nélkül, hiszen *alkalmi énekköltészet* volt ez: tömegek igényét kielégítendő, tömegek lelkéhez szóló.

Alexandriai Szent Kelemen (Kr.e.140-50 k. született Athénben) azt írja, hogy a kereszténységnek „egész élete zengő ünnep: dicséretekkel műveljük a földet, himnuszt harsogva hajózzuk a tengert, még az ebédet is zsoldárok hangja szenteli meg” És hamarosan támadnak igazi költők, közülük az első *Szent Hilárus* és a „világi dalköltő” *Prudentius*. De az *első keresztény költőforradalmár* mégis *Szent Ambrus*. Ő teremti meg öröklött antik formákból, metrumokból a keresztény verset, a róla elnevezett „ambróziánus” verset. Az egyszerű mértéket kötött négysoros strófába s ez a forma lesz sokáig a himnuszok szinte kötelező formája. Csak a rím hiányzik még belőlük, hogy modernnek érezhetnők. Tulajdonképpen nem is hiányzik ez nála, hiszen a sorvégeket *udatosan összecsengeti*. Az antik költészetben a rím ismeretlen! Ez a keresztény költészet találmánya és ajándéka. Ahogyan Babits fejezi ki: „Az új világ naív csengetyűje, betlehemi csengő barikák nyakán, a megszületett Jézus jászolánál”

Nem célja e kis írásnak előmutatni -hely sincs rá-, hogyan fejlődött a Szent Költészet tovább Clairvauxi Szent Bernát, Assisi Szent Ferenc, s másokon át napjainkig. Maradjunk csak a magunk portáján, arra irányítva figyelmünket: hogyan szólal meg *édes anyanyelvünkön* -eddig csak latin nyelvű költészetről ejtettünk szót – a vallásos hit és áhitat, és a karácsony varázslata? Kezdjük azon, hogy irodalmunk, a *Litteratura Hungarica* létesülése István

sukat kéri cserébe! Nyugaton így kallódik el fokozatosan másfél milliónyi magyar! A püspöki konferenciák gondoskodni fognak-e idegenbe szakadt véreik, illetve az országukba érkező idegenek anyanyelvi lelkipásztori ellátásáról, mint ahogyan ezt Róma szorgalmazza? Ki feledhetné: mindannyian csak idegenek, vándorok, „jövevények és vendégek” vagyunk a földön! Egyetlen és közös hazánk az égben!

királynak köszönhető, ő teremtette meg a magasabb kulturális élet alapfeltételeit. És sokan tisztelik benne az első magyar író, az *Intelmek* szerzőjét, hiszen nem lehet vitás: az írás sugallata, meghagyásai, parancsai tőle valók. Hogy más tolla írta pergamenre a sorokat? Igaz. De csak egy szerető atya beszél fiához ilyen szavakkal: „*Parancsolom és javallom néked én szerelmetes fiam... jövődő sarjak reménye...*” és így tovább.

Irodalmunk tehát eredendően, születésétől keresztény irodalom, kolostorokban született, első művelői nyugati papok. A később oly dús lombot hajtó magyar líra latin himnuszok fordításaként születik és jó idő telik el, míg a magyar idioma írásban is alakot nyer. A verses *Ómagyar Máriasisalom* 1300 körül keletkezett, félszázaddal későbbi az elveszettnek hitt s nemrégiben újra megtalált *Königsbergi töredék*, valamint egy dalmata kolostorban néhány éve (1985) föllelt *Laskó Demeter imádsága*. Íme: nemzeti költészetünk első hírnökei.

Különös, vagyis hát csodáltnivaló tény, hogy éppen a Mohácsot megelőző országos hanyatlás és züllés idején váratlanul virul ki a magyarnyelvű kéziratos (kódex)-irodalom. Oroszlánrésze van ebben az óbudai klarissza- és a margitszigeti apácakolostornak, ez utóbbiban élt és dolgozott *Ráskai Lea* és *Sövényházi Márta*, két írástudó, könyvolvasó apáca, akik kis mécsesük mellett fáradhatatlanul írták-másolták a kódexeket. Hálás lehet az utókor a névtelen apácáknak is, akik a zord időkben a biztos pusztulástól mentették meg a minden aranynál értékesebb kódexeket.

Egyike ezeknek az ún. *Winkler-Kódex*. A margitszigeti domonkos apácák számára készült 1506-ban. Ez őrizte meg többek közt ezt a kis rímes, röpke felfohászkodást:

*Édesanya, bódog anya,
Virágszülő Szűz Mária!*

Azt írtam róla: röpke fohász? Rosszul írtam. Ez a behízelt, ringató két sor a legelső *ránk maradt karácsonyi vers*. Érdemes megjegyezni!

Így indul magyar földön a Szent Költészet s nemsokára, éppen a betlehemi misztérium talajából kinőtt művészi ábrázolások sora. Mindeme alkotások központjában a Kisded fölé hajló Szűzanya áll megdicsőülten, sugárzó szépséggel. Festők az ő arcára varázsolták a legboldogabb mosolyt; költők (és népköltészetünk!) a legékesebb jelzőkkel magasztalták a Kisdedet, a született gyermeket, a „*kinyílt rózsavirágot*”. S aztán már csak sokasodnak a karácsony ihletében fogant, szeretetet – békét hirdető költemények, énekek. ■

Betlehemi éjszakán

*Csorda pásztorok, Midőn Betlehemben
Csordát őrizének Éjjel a mezőben.*

*Isten angyali Jövénék melléjük,
És nagy félelemmel Telék meg ő szívök.*

*Örömet mondok Néktek, ne féljetek,
Mert ma megszületett a ti üdvösségetek.*

*Menjetek el-bé Gyorsan a városban
És ott találjátok Jézust a jászolban.*

*Elindulának És el-béjutának,
A Szűz Máriának Jónapot mondanak.*

*Hol fekszik Jézus, Mondd meg, a jászolban,
Akit bétakartál Mostan a pólában.*

*Isten titeket, Hozott uratokhoz,
De én nem szólhatok Mostan szent fiamhoz.*

*Mert ő aluszik, Pólyában nyugoszik,
A hideg jászolban Szénán bágyadozik.*

*Nem fekszik ágyban, Sem friss palotában,
Hanem jászolban, Romlott istállóban.*

*Aki az ég s föld Sarkait föltartja,
Nem lel egy kis helyet, Hol fejét lehajtsa.*

*Serkensd fel Jézus, Szent fiadat nekünk,
Mert szent angyaloktól Hozója küldettünk.*

*Üdvözleég Jézus, Pásztorok pásztora,
Mennynek és földnek Teremtő szent ura.*

*Dicséret néked, örök Atyaisten,
Kicsinded Kisjézus És Szentlélekisten.*

Erdély, Moldva, Bukovina

Legrégibb karácsonyi népénekünk. Dallama a Gregoriánból sarjadt. Nyomatásban először a Canthus Catholici közli (1651), mint „régí dalmot”. A szöveg és dallam eredendően magyar, más vidékeken nincs is gyökere.

Mindszenty emlékünnepek

Kiszabadulásának 42. évfordulóján, október 25-én, idén hetedik alkalommal rendeztek Rétság on Mindszenty emléknapot. Az egykori laktanya kertjében lévő emlékműnél a Mindszenty Alapítvány kuratóriumának elnöke, Habsburg Mihály és Rétság polgármestere mondott beszédet. Felsőpetényben Szőke János mutatott be koncelebrációs szentmisét, az ünnepségen pedig ugyancsak a városka polgármestere és az emléknapot szervező Nőegylet elnöke, Lipty Erzsébet volt az ünnepi szónok. UE

Magyar jezsuiták 40 éve Skandináviában

...mert az első Norvégiában létjogot kapott jezsuiták is magyarok voltak!

A kis történelem 1958-ban indult el, mint az 1956 utáni idők természetes folytatása.

A reformáció után a jezsuita rend működését a norvég alkotmány 2. paragrafusa értelmében betiltották: „Jezsuitákat nem tűrünk!” Ezt a híres 2. paragrafust – a jezsuita paragrafust – csak 1958 november végén törölték el az alkotmányból, hosszú parlamenti viták után (...majd meglátjátok...)! Időközben Norvégia kb. 1500 magyar menekültet fogadott be.

1958 októberében az oslói püspök egy küldöttje érkezett Lövenbe, ahol akkor három magyar jezsuita tartózkodott: P. Varga László, P. Muzslay István és P. Horváth Kálmán. Az oslói küldöttnek nem volt más kívánsága, csak az, hogy a karácsonyi ünnepre kapjon egy papot a norvégiai magyarokhoz. A küldött visszautazása után az ügyet a három páter eldöntötte: valaki majd felmegy Oslóba. A tanácskozás azzal végződött, hogy P. Varga László rámutatott P. Horváthra és így szólt: „Hát fiam, akkor menjen maga!” Kemény téli hidegben, december 15-én érkezett meg P. Horváth Oslóba. A püspökségen kapott szállást, de csak elindulásnak pár napra, mert az ünnepek előtt még a trondheimi karácsonyi látogatást is kellett bonyolítani. A magyar karácsony mindkét helyen felejtetetlen emléket hagyott maga után...

Mielőtt P. Horváth hazautazott volna Lövenbe, a püspök úr csábítóan azt mondta neki: „Eddig ide jezsuitának nem volt szabad betennie a lábát, most már szabad, de nem akar senki jönni. Maradjon maga!” Erre P. Horváth azt válaszolta? „Tetszik tudni, hogy előljáróim Rómában vannak...”

Igy indult meg a tárgyalás Osló és Róma között, azzal az eredménnyel, hogy P. Horváth 1960 októberében egy évre felköltözött Oslóba, miután időközben ott három látogatást is végzett, többek között egy PAX ROMANA kongresszust szervezve az 1959 tavaszán Lövenben történt megalakulás után...

1961 őszén egy munkatársat kapott P. Terescsényi Ágoston személyében. 1967 őszén jött a harmadik atya Sárosi József, aki azonban „csak” norvég munkára érkezett, majd P. dr. Szentiványi Dezső, mint nyugdíjas tanár Godesbergből, szintén a magyar vonatkozású munkákra.

Igy négy személyre növekedett a magyar jezsuita kolónia Norvégiában. Róma megadta az első elinduláskor szokásos legalacsonyabb címet: „Statio – állomás”. A további fejlődésre lehetőség nem volt, mivel az Atyák idősebbek lettek és újabb, friss munkaerőkre nem volt kilátás.

Jelenleg P. Horváth a koppenhágai rendházban éli aktív nyugdíjas korát, míg P. Terescsényi Norvégiában folytatja tevékenységét, mint a Castel Gandolfo Pápai Csillagdájának tudományos munkatársa. Mindketten norvég állampolgárok és a Norvég államtól kapják öregségi nyugdíjukat is...

Oslói kis Házuk tevékenysége kezdetben Skandináviára terjedt ki, majd az évek során kibővült: a belgrádi magyarokkal, majd Kanada, Izland... végül is otthon baráti látogatással, alkalmi kisegítéssel, lelkigyakorlatokkal.

Mint legutóbbi „kisugárzás” említhető a Tiszanánai katolikus templomban rendezett ekumenikus Szt. István ünnep. Minden katolikus és református részt-

vevő a helyi polgármesterrel és a tisztelettel az élen meghatódva köszönték meg a felemelő ünnepséget.

A búcsú-kérdés mindenütt ez volt P. Horváthhoz: „...mikor találkozhatunk ismét ilyen szép ünnepen?...”

Közben a szemek a békének és boldog egymásratalálásnak örömkönyveivel teltek meg.

Horváth Kálmán

Mit üzen István király és a Titanic mártírja Scheyernből?

„Modern hagyományt” ápolván a Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Magyar Katolikus Misszió ezévben is Scheyernbe, István király és Gizella eljegyzésének színhelyére hívta ünnepi megemlékezésre híveit. Az 1998. szeptember 27-én megtartott ünnepség püspöki nagymisével kezdődött, melyet Spányi Antal, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspöke, budapesti általános helynök celebrált kísérrője, dr. Udvardy György és Bárany József missziós plébános segédletével. Spányi Antal szentbeszédében Szent István királyt, a keresztény államalapítót, emberi közelségbe hozta a hívők számára. Első királyunk – mondotta a püspök – élete utolsó éveiben a sorozatos sorscsapások nyomán szenvedő, magányosan viaskodó emberré vált. Személyes kudarcai ellenére, lelki vívódásai közepette nem fordult el Istentől, nem róttá fel az Úrnak a megtapasztalt fájdalmakat, az elszenvedett veszteséget. Szorult helyzetben még nagyobb odaadással fordult Istenhez, ajánlotta fel Neki önmagát, a Szűzanyának országát és koronáját. Spányi püspök végül arra intett bennünket, hogy Szent Istvánhoz méltóan legyünk ne csak megtúrt tagjai magyar népünknek, illetve a minket befogadó népeknek, hanem legyünk aktívan építő, nemes gyümölcsöt teremteni tudó, igaz keresztények! Órizzuk meg az idegenben is magyarságunkat és adjuk át tudatos neveléssel gyermekeinknek is!

Kora délután a Fejedelmi kápolnában Páter Anselm, a Scheyern-i kolostor történésze bemutatta a Wittelsbach képsorozat magyar vonatkozású képeit. Némétül nem értő hallgatók számára kimagasló tolmácsként könnyed biztonsággal Püspök László főkonzul fordította az előadást magyar nyelvre.

Az ünnepi műsor az esküvői kápolnában Szent István litániával folytatódott. Többek szemében könny csillant, mikor a díszmagyarba öltözött őrség Szent István király szobra előtt tisztelgett, majd valamennyiünk nevében egy nemzeti színekbe fűzött nagy virágcsokrot helyezett el.

A kolostor keresztfolyosóján ezután Páter Peruschitz József emléktáblája előtt gyűltünk össze. A bencésrendi pap magyar származású apa gyermeke volt. Rendje Amerikába küldte, hogy egy ottani gimnázium felépítésében közreműködjék. A Titanic hajó utasaként 1912. április 15-én Isten szolgálatában életét adta embertársiért. A süllyedő hajó 2200 utasa számára ugyanis mindössze 700 embernek volt hely a men-

GYERMEKEKNEK

Ki gondolta volna? Tesszük fel a kérdést nemegyszer, amikor látjuk, hogy egy-egy tettünknek láncreakciószerű, szinte beláthatatlan következményei vannak. Az iskolai szünetben elhangzó, kellően át nem gondolt megjegyzés hónapokig tartó haragot, viszálykodást szülhet. Játék közben egy durva mozdulat hosszas sérülést, betegséget okozhat. Az alábbhagyó iskolai szorongalom, a csábító hanyagság egész életünkre kihathat.

Szerencsére így van ez jótetteinkkel is. Egy kedves reggeli köszöntés, parányi érdeklődés társainknak egész napját megszépítheti. Még az alig észrevehető tanúságtevő tettünk, kijelentésünk is végérvényesen Isten felé irányíthat valakit. Egy beteglátogatás, vagy kis ajándék életreszóló barátság forrása lehet.

Fel sem lehet sorolni a számtalan lehetőséget, amikor a meglepetés ajkunkra csalja a „ki gondolta volna?” megjegyzést.

Valószínű, hogy Szent Miklós püspök sem gondolta a harmadik század fordulóján, Kisásziában, Myra városában, hogy áldozatos szeretete, tetteiben megnyilvánuló jósága milyen messzemenő következményekkel jár. Műve sok évszázad távlatából is ébren tartja azt a tüzet, mely Mikuláskor megmelegíti a gyermekek szívét, a szeretet megvallására, ajándékozásra készíti a világot.

Most, a Mikuláskor kapott ajándék okozta örömet érezve, gondoljatok arra is, hogy életetekből a boldogság számtalan forrása fakadjon.

János atya

FIATALOKNAK

Advent a várakozás ideje is. Várunk a Megváltó érkezésére, a Karácsonyra.

Advent 3. Vasárnapján olvassuk Szent Jakab leveléből:

„Legyetek hát türelemmel tetsvérek, az Úr eljöveteleig. Lám a földműves türelemmel vár a föld drága termésére...” (Jak. 5, 7-9)

Nagyon sokan azt hiszik, hogy ami valamit is ér, valamit számít az ember életében, az kizárólag a sikernek, a nyújtott teljesítménynek köszönhető. Tapasztalatból tudjuk – néhány évtized elmúltával –, hogy a szorgalmas munka, az állandó tevé-vevés mellett van még valami, ami számít, ami fontos: a türelem, a várni-várakozni tudás.

Erről a várakozásról, türelmes kitaratásról szól az idézett szentírás rész. A szántó-vető földműves türelméről, aki a verejtékes munka után, a készület ideje után várni is tud az eredményre, a jutalomra, a drága kincsre...

A természetnek megvannak a maga törvényei, amiket nem lehet figyelmen kívül hagyni, ignorálni. Nem lehet bizonyos dolgokat sürgetően, az időt átugorva, „azonnal” birtokolni. Idegen nyelvet, bonyolult szakmát megtanulni,

tehetséget–adottságot kifejleszteni órák, napok alatt nem lehet.

Az életnek, a lelki fejlődésnek is megvannak a szigorú szabályai. Aki életét teljessé, hasznossá akarja tenni, egy életen át kell azon munkálkodnia. Az élet célját, értelmét megtalálni, – türelmes várakozás nélkül – csak értelmetlen kapkodás... Isten keresésében, a kinyilatkoztatás megértésében, az igazi, felemelő Isten-élmény kialakulásában az egyetlen biztos utitárs a várni tudás, a türelem.

Milyen jó, hogy Isten várni tud, türelemmel ránk, megtérésünkre, hozzá-érkezésünkre...

Hozzá hasonlóan türelemmel várni... Nem úgy, mint a példabeszéd szolgálai (Mt. 13. 24-30), akik látván a búzában a konkolyt, az egészet ki akarják irtani. Csillapító az Úr szava, türelemre, kitaratásra int: várjatok addig, amíg mindkettő fel nő, az aratásig...

A sikerhez, az élet teljességéhez hozzátartozik: legyünk türelmesek! A becsülettel elvégzett munka, a kiteljesedett élet, a jóság magában hordozza a jutalmat, a bő termést, a drága kincset...

Pál atya

tőcsónakban. Páter Peruschitz elutasította a neki felajánlott helyet és oda egy másik utast hagyott beszállni. Mint pap mintegy 1600 emberrel e süllyedő hajón maradt. Áldott és vigasztalt, bátorította a csüggedőket. Szüntelenül gyóntatott, feloldozást adott, majd előimádkozta a rózsafüzért. A mentőcsónakok megmentett utasai közül sokan állították, hogy soha el nem tudnák felejteni, miként süllyedt el a hajón Peruschitz atya áldásra emelt kézzel, imádkozó emberek között a tenger mélyébe.

Megemlékezésünkben állítottuk, hogy a jelenlegi társadalomban élni csaknem olyan, mint a Titanic hajón 86 évvel ezelőtt utazni. A Titanic kora legmodernebb, fényűző luxushajója, a technikai fejlesztés öntelten büszke terméke volt. A hajógyár munkásai a hajó oldalfalára e mondatot mázolták fel: „Ezt a hajót még Krisztus sem tudja elsüllyeszteni”. A biztosnak vélt hajón a veszélyt jelző jelenségeket elhanyagolva a végzetes éjszakán is pompás ünnepséget rendeztek.

Hasonló módon nyugóznak le minket ma is az emberi ész szárnyaló vívmányai. Gondtalanul dúskálnak a bőségben, míg a tömegkommunikációs médiákban nap mint nap bőven hallható az istenkáromlás, Krisztus hatalmának nyílt kétségbevonása. Badar

biztonságtudattal úgy véljük, hogy a világ vihara a társadalom istenkáromló hajójának semmit sem árthat. Páter Peruschitz üzenete számunkra, a „Titánok” mai büszke generációjának: Engeszteljük ki magunkat és egymást Istennek! Legyen mindenkor, s nemcsak hajónk süllyedésekor életünk dala: „Közelebb, közelebb Uram hozzád”.

Ünnepségünk a Kaposvári Agrártudományi Egyetem néptáncscsoportja szereplésével zárult. Kotsis Ottó vezetésével a fiatalok szívet-lelket hevítő népitáncbemutatót adtak. Bátor Tamás operaénekes Henning Andreas zongorakíséretével magas színvonalon előadott, magyar szerzők műveiből összeállított nótacsokrot repített az elragadtatott hallgatók felé.

E lelket buzdító, szellemiséget építő, magyar öntudatunkat serkentő ünnepségre tág missziós terünkből sajnos viszonylag kis számban érkeztek résztvevők. Mindenkit, ki ez évben akármely okból távol maradt, így vigasztalunk és biztatunk: Jövőre is megrendezzük Szent István ünnepünket.

Gamberoni Margit

Elnézést kérünk, hogy a beszámolót csak most tudjuk közölni. Nem rajtunk múlott a késés. A cikk mondanivalója most is érdekes és taulásos. (Szerk)

Madridi levél

HARC AZ ÉLETÉRT

Az ülésterem szokatlan képet nyújtott; csak két képviselő hiányzott, egy súlyos beteg s egy másik, aki meggyőződésből nem volt hajlandó pártjával szavazni. A karzaton a megszokottnál számosabb közönség. Vitáról beszélni túlzás volna; minden párt jól ismert álláspontját erősítette meg. A törvényjavaslatot elutasították 173 szavazattal 172 ellenében. Egy jelenlévő nem szavazott.

A javaslat tárgyát valamikor „magzatelhajtás” néven ismertük, majd „művi vetelés” lett, semlegesebbnek érzett kifejezéssel „abortusz”. Spanyolországban 1985 óta három esetben engedélyezi a törvény: ha a terhesség erőszak következménye; ha a magzaton súlyos rendellenesség észlelhető (pl. mongolizmus), és ha veszélyben forog az anya élete vagy egészsége. Ezt akarták negyedikkal bővíteni: ha a terhesség súlyos személyi, családi vagy anyagi problémát okoz.

A törvényjavaslatot a szocialista párt nyújtotta be más baloldaliak támogatásával. Elleneztek a kormányzó néppárt, s a döntés a kisebb, regionális pártok kezében volt (baszkok, katalánok, kanári szigetiek); képviselőik egyéni meggyőződésük szerint szavazhattak. Négyen február óta véleményt változtattak: akkor mellette, most ellene szavaztak. A szocialista szócső már közölte: a feltételek kiszélesítése választásuk programjában szerepelni fog.

A tulajdonképpeni vita a sajtóban, rádióban, televízióban és gyűléseken folyt le. Voltak kisebb tüntetések az abortusz mellett és ellene, mindkét esetben főleg fiatal nők részvételével, ami érthető is, hiszen a nők jogai, illetve annak határai fontos érvelést képeztek: (a parlament előtti tüntetéseket engedélyező tisztviselőt leváltották.) A püspöki kar nyilatkozatát a templomokban is felolvasták. Az „egyházi beavatkozást” egyes lapok és politikusok élesen bírálták, mintha megfedkeztek volna róla, hogy kötelességszerűen szögezték le újra határozott és változatlan álláspontjukat az élet védelmében. Szó volt a közokmányos orvosokról, akik lelkiismereti okokból engedélyezték abortuszt sem hajlandók végrehajtani, s a nőkről, akik ma Angliába mennek abortálni. Népszavazás lehetőségéről is beszéltek. Aligha kerül rá sor, kimenetelét megjósolni pedig nem volna könnyű. Sokan úgy vélik, a többség a jelen szabályozás mellett maradna, vagyis elfogadná a terhesség megszakítását, de csak kivételes esetekben. A két rossz közül tehát a kisebbiket választanák.

Egy magát „világi teológusnak” tekintő öregúr régi kibúvót próbált felújítani: a magzatnak nincs lelke a fogamzás pillanatától kezdve, korai beavatkozás ezért megengedhető. A határidőt nem jelölte meg; századokkal ezelőtt azonban, kuriózumiként említhető, – egyesek úgy vélték, hogy a fiúmagzatnak 40 nap, a leánynak csak 80 nap után „van lelke”...

A harc a még meg nem születettek védelmében tehát tovább folyik, s nehéz elképzelni, hogy a szembenálló felek valaha is közös megállapodásra jussanak. Egy csatában győztünk, a háborút azonban korántsem nyertük meg.

A valláserkölcsei szemponttól eltekintve, – ha ugyan attól el lehet tekinteni, – a helyzet elég visszás. Egyrészt születési arányszámban Spanyolország a világ egyik utolsó helyét foglalja el. Másrészt házaspárok sokasága szeretne gyermeket örökbe fogadni, de nincs elég kínálat. Hosszadalmas és költséges eljárások útján külföldről hoznak gyerekeket, Dél-Amerikából, Kínából, de örökbe fogadott magyar fiú is akad már Madridban.

Rónai Zoltán

Bingeni Szent Hildegard

A pontos dátumot ugyan nem tudjuk, de történetileg is hitelesíthető, hogy 900 évvel ezelőtt, 1098-ban tizedik gyermekként született Bermersheim bei Alzey-ben (Rheinhessen) és az általa alapított Bingen melletti Rupertsberg-i bencés kolostorban, mint annak apátnője hunyt el 1179 szeptember 17-én. Noha a világegyház és a XII. századi Európának egyik legtalányosabb, mindenképp legnagyobb hatású személyisége, az első német misztikus, – Magyarországon nem tartozik a népszerű szentek sorába. Igaz, hivatalosan sohasem kanonizálták, tisztelete azonban már a XII. századtól kezdve folyamatosan igazolható. A nagy misztikusok közé tartozik. Ahogy saját magáról írta: „már az anyaméhben” részesült a vizionáriusok, látnokok képességével. Látomásait eleinte titkolta és csak a Trier-i zsinaton (1146-47) kapott figyelmet éppen Clairvaux-i Szt. Bernát ajánlatára. Híressé vált látomásait III. Jenő pápa kívánságára foglalta írásba.

Bingeni Szt. Hildegárd egy századeleji (1910) színes képeslapon

Főműve a Scivias (Út a tudáshoz). 42 éves korától kezdve 23 éven át írta: egy hatalmas Trilógia ez, amely lényegében 26 víziójának írásba foglalása. Az egyes kötetek témája: A Kozmosz rendje és az Angyalok világa; Krisztus és az Egyház üdvútana, végül Isten birodalmának felépítése.

Látnoki képessége készítette arra, hogy mint „vándorprédikátor” – szokatlan ténykedés egy nőtől, jószerével még napjainkban is – egyháziak és világiak előtt hirdesse Isten szavát és a próféták hévével jósolja a bűnös világ bűnhődését. Ez a gyenge, beteges, tanulatlan apáca akit egyedül az isteni erő és sugallat vezet, tőlük nyer szellemi inspirációt, képességet és elhivatást, vette a bátorságot, hogy az Antikrisztus ellen ő hirdesse Isten megváltó tanítását, amikor egyházfők is csődöt mondtak.

Nem alaptalanul tarják Bingeni Hildegárdot az első német orvosnak és „természetudósnak”: Amit például a gyógynövények hasznáról és hatásáról elmond, ma is helytálló. A Rupertsberg-i kolostor híres gyógynövénykerttel dicsekedhetett. Azt gondolhatná az ember, hogy Hildegard egy túlérzékeny, gyenge idegzetű, kegyes apáca (az is), ezzel szemben 81 évet élt meg; olyan valaki, aki korának csodájaként foglalkozik a

test egészségben-tartásával. Egyébként bátor szellem volt, pápák fejedelmek s más egyházi és világi hatalmasságok fordultak hozzá, kértek és kaptak tőle tanácsot, nem egyszer kemény figyelemztetést, még dorgálást is. Gondoljuk meg, az ő életében az Egyház nagy belső válságban szenvedett, a pápaság és a császárság vívta egymással hatalmi harcát, az elvilágiasodott papság pedig már-már az erkölcsi züllés felé tartott.

Még egy rendkívüli tehetségéről kell ejteni néhány szót. Hildegard maga írta le, hogy látomásai során énekeket hallott s ezek mélyen vésődtek emlékezetébe. Az Ordo Virtutum (Erényesség kórusa) a maga műfajában is egyedülvaló, ma „dalljátéknak” (Singspiel) nevezhetnők. 77 ránk hagyományozott ének: antifonák, himnuszok, szekvenciák füzére. Úgy tartják, részben beszivárogtak az egyház liturgikus zenéjébe. Szokatlan zene, a dikciózás és dallamvilága egyaránt.

Párizsi levél

„La Hongrie de l'an Mil - Egy európai nemzet születése” címet viselte a Magyar Nemzeti Múzeum régészeti kiállítása az észak-franciaországi Caen városban, amelynek megvalósításában közreműködött a Musée de Normandie, valamint a milánói és bolognai archeologiai múzeum.

Mindjárt a bejáratnál szépen berendezett jurta fogadta a látogatót, majd ezt követően a Kárpátmedence különböző részein feltárt sírok eredeti gazdag leletei. A hatást csak fokozták a kereszténységre utaló első ötvösművek gazdag díszítései és végül Szent István koronájának gyönyörű mása. Még a múzeumlátogatáshoz nem szokott és minket magyarokat alig vagy rosszul ismerő franciáknak is élményt jelentett hazára talált őseinkkel való találkozás. Az osztályokkal érkező tanárok részére külön kísérfüzetet készítettek. Az igényesebb látogatóknak pedig, a szakszerűen hét témakörbe csoportosított kiállítás anyagához, egy 218 oldalas bőven illusztrált katalógus állt rendelkezésre.

A magyarok Európába való beilleszkedése időben egybeesett és sokban egyezett a Skandináviából hajókkal ide betörő, helyüket kereső és letelepült, majd Angliát is meghódító normannokéval. Ők felszívódtak, mi megmaradtunk. Talán hasonló múltunk is hozzájárult, hogy az illetékesek Normandiát választották európai bemutatkozásunk első állomásaként.

A sajtó visszhangja, La Figaro-val az élen, minden szempontból kedvező volt. Nem véletlen, hogy Normandia hercegeinek egykori főtörvényszék épületében eredetileg július 25-november 2-ig tervezett kiállítást a fokozott érdeklődés miatt egy hónappal meghosszabították. A kiállítás tehát jó ajánlással érkezik Toulouseba és minden bizonnyal Madridban és Helsinkiben is elismerésre számít, hogy azután visszatérjen eredeti rendeltetési helyére, Budapestre, az addigra felújított Magyar Nemzeti Múzeum épületébe.

Molnár Ottó

Caritas Európa konferencia Litvániában

A litván fővárosban, Kaunasban október 6 és 10 között tartották meg Európa legnagyobb segélyszervezetének, a Caritas Europa-nak két évente megrendezésre kerülő konferenciáját. A küldöttek elfogadták a 45 európai ország karitás szervezeteinek munkáját összefoglaló tervet és megújították a vezető testületet. Magyarországról Karl Rauber érsek, apostoli nuncius, Frank Miklós országos karitás igazgató és Adány László főtitkár vett részt a tanácskozáson. MK

Kitüntetés

Rónai Zoltán munkatársunkat, a madridi levelek íróját „életútja elismeréseként” a magyar államfő a köztársasági érdemrend kiskeresztjével tüntette ki. Átadásakor Varga Koritár Pál nagykövet méltatta a nyugati magyar sajtóban, a Spanyol Nemzeti Rádió egykori magyar adásánál és a Szabad Európa Rádió tudósítójaként kifejtett munkásságát.

Rónai 1950 óta él a spanyol fővárosban, ahová a katolikus Egyetemi Segélyegylet ösztöndíjasaként érkezett. Írásai 1991 óta hazai folyóiratokban is megjelennek. Spanyolul irodalmi antológiák magyar részét készítette el, a jelenkori magyar drámáról szóló kötetet szerkesztette és tanulmányokat közölt többek között az 1956-os felkelésről, a Szent Koronáról és legutóbb a compostellai magyar zarándokokról.

A bölcs hazafi a hibákat inkább magában keresi, mint másokban, mert magának parancsolhat, másoknak nem.

Széchenyi

A RAJNA-WESTFÁLIA- MAGYAR KATOLIKUS LELKIPÁSZTORI SZOLGÁLAT 50 ÉVES

Október 18-án emlékezetes ünnepre hívták a magyar krisztushívőket az Essen-i Szent Mihály templom harangjai. A Rajna-Westfália területén élő katolikus magyarok lelkipásztori szolgálatának 50ik évfordulójára tekintettünk vissza és adtunk hálát a jó Istennek, gondoskodó szeretetért. 1948 októberében a Vatikán-i Misszió, Kálózy Nándor főtisztelendő urat küldte először erre a vidékre, hogy igyekezzen az itt élő katolikus magyarokról gondoskodni. Azóta négy lelkész keretén belül folyik az a munka, mely abban próbál segíteni a külföldre szakadt magyaroknak, hogy anyanyelvükön dicsérhessék Istent, ápolhassák kultúrájukat és támogassák egymást a krisztusi szeretetszolgálat szellemében.

A délután 17 órakor kezdődő szentmisét az Essen-i, a Köln-i, a Münster-i és az Aachen-i hívek körében, a lelkészségek papjaival és *Fejős Ottó*, németországi főlelkésszel együtt, *dr. Major Márk* atya celebrálta. Igehirdetésében a szórványban dolgozó magyar lelkészek hármasságáról beszélt. Az első és legfőbb feladatra a következő szavakkal világított rá: „A mi egyházközségeink a társadalom széles skálájából tevődnek össze. Híveink között az egyszerű munkástól a magas kiképzésben részesültekig minden réteg megtalálható... Nekünk, magyar papoknak feladatunk, hogy minden hívőnknek egyformán papjai legyünk.” Különböző korokban, különböző okokból távozott szülőföldjéről több tízezer magyar az elmúlt öt évtized alatt. A legtöbbször sikerült beleilleszkednie új környezetébe, de még ezeknek is akadnak nehézségeik, melyek megoldására anyanyelvén keresnek lehetőséget. Innen a lelkész második feladata: a szeretetszolgálat. Ez napjainkban elsősorban nem is abból áll, hogy kenyeret adunk az éhezőknek. „A magyar lelkipásztorinak meg kell értenie minden hozzáfutó hívőnek problémáját, és segítenie kell, amiben csak tud.” És még egy utolsó fontos feladatkörre hívta fel Márk atya az ünneplő közönség figyelmét: „Magyar krisztushívőnek lenni itt Nyugaton, áldozattal jár... A magyar lelkész harmadik feladata, a magyarság, a magyar kultúra és nyelv ápolása. Legyetek hűek keresztény hitetekhez, mert csak így lesztek úrrá az élet nehézségein. Ápoljátok magyarságotokat a népek tengerében. Így nem lesztek gyökértelenek”.

Az ünnepi szentmise után a Ruhrvidéki Katolikus Magyar lelkészszeg vendégszeretetének örvendhetek az egybegyűlt magyarok. A jubileumi ünnepélyt *Andrásfalvy Bertalan*, volt művelődési és közoktatási miniszter jelenlétével és ragyogó előadásával tisztelete meg, aki a Németországi Magyar Szervezetek Szövetsége közvetítésével jutott el Essenbe. A jelenleg a Pécsi Egyetemen tanító etnográfus professzor egy nagyon is megfontolandó dologra hívta fel a hallgatóság figyelmét. Sok mindentől függött és fog függeni a magyar nép sorsának alakulása, de nem mindegy, hogy nemzeti önazonosságunk lényegét miben látjuk és hogyan éljük meg más népek előtt. Minden anyaországi, határokon túl élő és külföldre szakadt magyar, felelős mindazért a rólunk kialakított képekért, amelyek a világ köztudatában valós és valótlan okok miatt kerengnek.

Köln, 1998 október 23
Lukács József

SZÁJRÓL-SZÁJRA

Vidám történetek

A három kérdés

A gazdag főurak lépten-nyomon unsozták Mátyás királyt, megürült jószágért, hivatalért kunyorálva.

Egy napon kivitte őket magával a szántóföldek közé és amint ott járkálnak, szemébe tűnt egy öreg paraszt, aki négy ökrrel szántogatott csöndesen. Mátyás megismerte furfangos ötleteiről híres egykori hű katonáját és megszólította szíves leereszkedéssel.

– Hát jó öreg *messzi* van-e még a *messzi*?

– Bizony nagyságos uram, *csak az ökröm szarváig*.

– Hát aztán hány még a *harminckettő*?

– Bizony már csak *tizenkettő*.

– De azért megtudnál még most *is fejni három vén bakkecskét*?

– Meg bíz én, nagyságos uram.

A király nevetve ment tovább. Mikor azután a királyi várba visszakerültek, azt mondta a vele volt főurnak:

– No, ha azt akarjátok, hogy kívánataitokat teljesítem, hát fejtsetek meg nekem azt a három kérdést, válaszaival együtt: addig ne is alkalmatlankodjatok kérelmeitekkel.

A három főurnak természetesen nem volt fontosabb teendője, mint hogy felkeressék az öreget s körül fogják, hogy mondja meg: mit jelentett az első kérdés?

– Megmondom bíz én *száz aranyért!* – szólt az öreg, kinek volt esze, hogy ingyen ne beszéljen. Megadták neki szívesen.

– Hát uraim amíg fiatal voltam, az volt a *messzi*, ameddig elláttam: most pedig az ökreim szarváig látok, tehát csak odáig terjed a *messzi*.

– Ez helyes – mondták a főurak – de már most mit jelent a második kérdés?

– Azt is megmondhatom, de csak *kétszáz aranyért*.

A főurak vakarták ugyan a fejüket, de lefizették a nagy bírságot.

– No hát a második kérdés azt jelenti, hogy hajdan harminckét fogam volt és most hány van meg belőle? Bizony már csak tizenkettő.

– Ezt ugyan könnyű lett volna kitalálni morfondíroztak az urak – bezzeg nem úgy a harmadik kérdést: azt, hogyan fej meg ökelme három bakkecskét?

– Megmondom én azt is, de már csak háromszáz aranyért!

A főurak elszörnyedtek, tanakodtak, de minthogy az öreg nem hagyott alkudni magával, megfizették a háromszáz aranyat.

– Hát uraim – szólt az öreg – így fejem a három bakkecskét, ahogyan az imént *megfejttem kegyelmeteket*. Ezt értette a király öngnagsága.

A három úr dörmögve ment odább. Hogy aztán elmondták-e Mátyás királynak, mi volt az értelme a három kérdésnek, azt már nem tudni.

A lacikonyha

Dobzse László (II. Ulászló) király jövedelmének úgy lába kelt a tolvaj, sikasztó főurak révén – *Heltai Gáspár* feljegyzése szerint: „...az urak is majd minden jövedelmet elragadnak vala tőle, és olyan szükségbe vala ezért, hogy budai mézáróktól rovásra hordottanak húst az ő konyhájára” – menthogy a kincses házba alig akadt valamicske pénz.

Ilyenkor aztán a kevély udvari étekgőg (az uralkodó asztalának, étkezésének felügyelője – magas udvari méltóság) azt dörmögte, hogy ennyiből ő még az agaraknak sem tudna főzetni, nemhogy a királynak. A konyha hideg is maradt. Hogy az ilyen rossz napokon szegény Dobzse László mégsem maradjon sült hús nélkül, egy-egy jószívű kamarás lement a piaci pecsenyesütőkhöz és vett ő királyi felségének egy kis oldalast, lapockát, megymást.

Ófelsége erre is csak azt mondta:

– Dobzse! Dobzse!

Ettől az időtől kezdték a piaci, vásári konyhákat Lacikonyhának nevezni...

Hogy a Lacikonyha nevének keletkezése aligha mendemonda, *Dubravius krónikája* is bizonyítja.

Dobzse László gyakran a mágnásokhoz ment ebédelni, ha otthon nem maradt mit ennie; máskor a húst a mézáróktól, a bort Szathmáry pécsi püspöktől vette hitelbe.

Mikor egyszer az udvarbeliek megint üres palackokkal mentek a püspökhöz borért, a becsületes Szathmáry elámulva kérdezte:

– Hát még ennyi bor sincs a várban?

– Nincs bizony – felelték a szolgálak – de még étel sincs.

Ez a válasz úgy felbőszítette a püspököt, hogy legott a várba ment s a király jelenlétében szemére hányt a fő ételfogónak, hogy tisztében nem jár becsületesen és nagy vagyonát az udvari tárházak kifosztásával, lopással, sikasztással kereste.

– Oda az ország becsülete, ha még a királyt sem tudjuk eltartani! – kiáltotta a püspök.

De a fő étekgőg – már akkor is! – csak mosolygott ezen a becsületes, jámbor beszéden.

Gyűjtötte, válogatta:
Ramsay Győző

50 éve szűnt meg a Kék Madár Énekkar

Törékeny, szinte madárcsontú apáca ül mellettem az orvosi rendelőben. Lopva nézegetem derűs, csaknem ráncatlan arcát: valóban ő lenne az, aki a háború után az ének, a dal fegyverével szállt szembe az egyre jobban nekivaduló szalámitaktika ateista propagandájával? Szcucynsky Mária nővér a veszprémi Angol Kisasszonyoknál tanított és 1945 után a jóhangú növendékeiből kórust alakított Kék Madár néven. Az odaadó munka és a lelkesedés hamar meghozta gyümölcsét: A Kék Madár Énekkar rövidesen országosan ismert kórossá fejlődött. Elismerést kitüntetés követett, azonban a programján szereplő művekkel a hatalmat egyre inkább magához ragadó kommunista párt nem értett egyet, így előbb fortélyhoz, amikor pedig ez eredménytelennek bizonyult, utóbb erőszakhoz folyamodott. Az énekkar vezető Mária nővért csábító ajánlatokkal megpróbálta a „maga oldalára” állítani, mert az akkor bontakozó úttörőmozgalomnak is jól jött volna az ilyen népszerűség. Két éven át tartott a megkönyörkedés – de hiába, a Kék Madár kórus nem akarta sem az Internacionálét, sem pedig a Sztálint és leghűbb magyarországi tanítványát, Rákosit dicsőítő dalokat felvenni műsorára. A rendszer így erőszakhoz folyamodott és az Énekkar vezetőjének nem maradt más választása, mint a menekülés Nyugatra. Kerek fél évszázada lépte át az osztrák határt, majd hiányos német tudása ellenére Ausztriában folytatta nevelői pályafutását, a Kék Madár pedig csupán szép emlékként kísért nyugdíjazásának helyszínére, Münchenbe is, ahol Szcucymsky Mária nővér idén töltötte be életének 85. évét. **M.Gy.**

Megrongálták a Notre Dame kőszobrait

Sajtójelentések adták hírül, hogy *vandal módon megrongálták a párizsi Notre Dame főbejárata feletti kőszobrokat. Az ismeretlen elkövető éjszaka követte el tettét, kihasználva azt a körülményt, hogy a világhírű székesegyház egy részét most restaurálják, és hosszabb idő óta beárványozták. A merénylő kalapáccsal, feszítővassal és vésővel esett neki a XII. és XII. századi szentábrázolásnak. Összesen öt szobor rongálódott meg. Egy szoborfejet a tettes magával vitt! A rendőrök szerint a megrongáló akció egy mániákus rongáló műve.* **MK**

Jubileumi szentmise Budapesten

A Magyar Katolikus Egyház a pesti Bazilikában emlékezett meg II. János Pál pápaságának 20. évfordulójáról. A szentmisén Göncz Árpád köztársasági elnök is részt vett, Paskai László bíboros primással az élen a teljes magyarországi püspöki kar, a nagyváradi és munkácsi püspök, a kormány egyes tagjai és a budapesti diplomáciai kar képviselői. Kada Lajos érsek, Spanyolország apostoli nunciusa homíliájában hangsúlyozta: nincs napjainkban még egy közéleti személyiség, aki olyan erkölcsi tekintéllyel, annyi erővel rendelkezik a feladatok teljesítése során, mint a Szentatya, ezért valóban megérdemli a nép védelmezője nevet. Az alapvető emberi értékekért, jogokért küzd, amilyen a szabadság, az igazságosság, az élet, a béke, a munka és az otthon. Apostoli útjain a rászorulókat, a jogaitól megfosztottakat szószólója. **MN/MK**

EMLÉKTÁBLA ESTERHÁZY JÁNOSNAK

Trianon után a felvidéki - ahogy régen mondtuk - a szlovenszkói magyarságnak vitathatatlanul Esterházy volt a vezéregyénisége. Noha bátran szembeszállt mindenféle szélsőséges ideológiával, így a Benesi doktrínával is, mégis (vagy éppen ezért) a második világháború után a Szovjetunióba hurcolták, majd Pozsonyban halálra ítélték és a csehországi Mirov börtönbe vitték, ott halt meg 1957-ben. De sem a hamvait, sem a holttestét a kommunista hatóságok nem adták ki, csak az 1989-es változás után közölték a családdal, hogy a börtöntemetőben jeltelesen sírba temették el.

1998 nyarán a német nácik, majd a csehszlovák kommunisták áldozatainak - így a mirovói börtön politikai foglyainak szobrót állítottak s mellé emléktáblát helyeztek, megörökítve a mártír Esterházy érdemeit. Az emléktábla leleplezésére a börtönkápolnában tartott szentmise után került sor. A csehországi és szlovákiai magyarokon kívül sokan voltak jelen Magyarországról is és megilletődve hallgatták a mártír magyar politikus leányának, Esterházy Alice-nak rövid beszédét. Képviseletét magától az ünnepségen a Magyarok Világszövetsége, a Rákóczi Szövetség és az Esterházy Emlékbizottság.

Az ünnepséget követő közös ebéd végén a pozsonyi magyar gimnázium tavalay leváltott igazgatója, Popély Gyula tartott Esterházy Jánosról szlovák nyelvű előadást. „Szavai - írja a tudósító - nagy hatással voltak a helybeliekre, de különösen Frantisek Lizma cseh jezsuita atyára, aki maga is megjárta a kommunisták börtönét” - ő áldotta meg az Esterházy emléktáblát és megszentelte azt a földet, amelyben a felvidéki magyarság legnagyobb politikai mártírjának hamvai porladnak. **UE**

Tanulmányi napok Innsbruckban

Október 15 és 18 között tartotta a KMÉM (Katolikus Magyar Értelmiségi Mozgalom)-Pax Romana nyugati tagozata a hollandiai és innsbrucki csoport rendezésében hagyományos őszi találkozóját, amely igazi tanulmányi napokká nőtte ki magát.

Az idej témánk „Miért épít az ember - és Magyarországon miért éppen így?” több szempontból igyekezett az ember - és épített környezete közötti kölcsönös, pozitív és negatív hatásokat elemezni. A dia-képes előadások plasztikusan felvázolták a panellakóházak, a város- és település tervezés, a templomépítés stb. egyrészt leverő, másrészt lenyűgözően szép elmúlt és új útjait Magyarországon. (Különösen megcsodáltuk Makovecz Imre és társainak magyaros népi elemekkel ellátott fa-templomait.

A KMÉM-P.R. 1996. évi közgyűlésén felmerült az az igény, hogy szerényebb keretek között, mint a régi kongresszusok, vagy mint a magyarországi Pax Romana konferencia, - ez utóbbival semmiképpen nem versenyezve -, legyen egy évenkénti párnapos találkozó „valahol Nyugat-Európában”. Elnöki testülete úgy döntött, hogy - ameddig ez lehetséges -, közös erővel az Innsbrucki Tanulmányi Napokat használjuk fel „nyugati” találkozóinkra. **Sz. Gy.**

A találkozó szerda estétől (érkezés) vasárnap délig tartott. Csütörtök ún. „leki nap” volt, melyet P. Mustó Péter S.J. (Szeged) vezetővel a Tanulmányi

Napok fő témájához kapcsolódóan elmélkedve töltöttünk el és szentmisével zártuk. Pénteken és szombaton délelőtt a fő témát beszéltük meg a meghívott előadók bevezetői alapján.

Szombat du. a találkozó résztvevői a Wattensi „Kristallwelten” múzeumot tekintették meg és az estét borozgatással és vidám nótázással töltötték el az IMEASZ klubtermében. Vasárnap közös szentmisével (dr. Frank Miklós celebráns) zártuk le a találkozót.

A VASMISÉS MSGR. VARGHA GÁBOR

Msgr. Vargha Gábor 1998 szeptember 30-án ünnepelte a Michelfeldi kolostor Jézus Szíve kápolnában hálaadó vasmiséjét. 1998 október 3-án prominens barátai és hívei köszöntötték a jubilánst meghitt családi légkörben. A Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Magyar Katolikus Misszió Krisztus Király vasárnapján, november 22-én a Nürnberg-i Sz. Erzsébet templomban köszöntötte nyugalmazott lelkipásztorát és fejezte ki háláját sokakat megsegítő, odaadó fáradozásáért. Az ünnepelttel együtt misézett és beszédet mondott Fejős Ottó németországi magyar főlelkész és segédkezett Vargha atya jelenlegi utóda, Bárány József missziós plébános.

Vargha Gábor 1911 május 15-én született a magyarországi Moson-ban. Pappá szentelték Székesfehérváron 1933 szeptember 30-án. 938-45-ig mint katonalelkész ténykedett. Debrecenből a Don kanyaron át Grafenwöhrig a rá bízott csapatokkal együtt megjárta „a hadak útját”. A háború befejezésével 1945 szeptembertől 1990 augusztusig volt a Bamberg-i érsekség megbízásából a magyar ajkú menekültek lelkipásztora. Önmagát sohasem kímélve fáradozott a magyar hívek szolgálatában lelki, szociális és nyelvi problémáik, bajaik orvoslójaként. A cserkészlet támogatása épp úgy szívügye volt, mint a Kastli magyar gimnázium felépítése. A magyar nemzeti öntudat erősítését, a nemzeti érzelmű személyiségek összefogását célozta a Szent László Lovagrend újraalapításával is, melyre a Vatikántól kapott megbízást. A Rend vezetése ma is az ő kezébe van.

Az Isten szolgálatában eltöltött 65 éves munkássága ellenére Vargha atya ma is elevenen és frissen, a reá jellemző erős akarattal, vasfegyelemmel győzi le testi gyengeségeit. A vasmisés papnak Isten jutalmazó áldását kívánjuk. Tartsa meg őt az Úr közöttünk: tisztelői és barátai széles körében továbbra is jobbuló egészségben és termékeny munkásságban! **Bárány József**

Szamosi József új könyvei: EMLÉKEZTETŐ I.
Előadások, tudósítások, alkalmi írások -
Múltidézés - Három játék rádióra -
magyar cserkészlet nyugaton, stb. 155 old.

EMLÉKEZTETŐ II
Megemlékezések arcképek
Erdélyi József és költészete -
Emlékeim Györfly Istvánról -
Magyar zarándoklatok Máriacellbe stb.
220 old.
Tisia - München 1997

**SZERELMES NAPLÓ -
DE HOGYAN TOVÁBB?**
Napló 1946-ból, levelek, képek, rajzok
Tisia München 1997

Egy-egy könyv ára portóval 30,- DM
(csekken vagy bankjegyben)
Megrendelhető a szerző címén:
Elektrastr. 7/b. 81925 München

ÁRVÍZ MAGYARORSZÁGON ÉS KÁRPÁTALJÁN

A meglehetősen gyorsan keletkezett árvíz, mely a Tisza és mellékfolyói hatalmas méretű felduzzadása következtében óriási károkat okozott Északkelet-Magyarországon és még súlyosabb Kárpátalja magyarlakta vidékein, nem érte készületlenül a Magyar Karitást. Azonnal felvette a kapcsolatot az érintett területek egyházmegyei Karitászszervezeteivel és Majnek Antal kárpátaljai püspökkel, hogy tájékozódjék az okozott kár nagyságáról és a lakosság szükségleteiről.

Evvel párhuzamosan felhívást intézett az ország lakosságához kérve a tervezett segélyakció támogatását. A Magyar Katolikus Püspöki Kar november 15-én templomi gyűjtést tartott az árvízkárosultak megsegítésére.

A magyarországi településeket ért károsodást némileg korlátozták az általában jó karban lévő gátak és az önkéntes segítők, valamint a honvédség alakulatainak éjt nappá tévő bevetése. Összehasonlíthatatlanul súlyosabb a helyzet Kárpátalján, ahol a gátak számos helyen átszakadtak s a víz városokat, falvakat elöntött. A leginkább sújtott település Visk, melyet alig lehet megközelíteni, rengeteg ház dőlt össze; a templomnál is embermagasságú a víz. - Váriban több mint 200 ház omlott össze; a lakosság nagy részének mindenét elvitte az ár. - A Tiszahát falvai: Tiszabökény, Feketeardó, Szászfalu, Tekeháza, Királyháza egyenként 60-70 ház összedőlését jelentik, de a károk növekednek, mert a vályogfalak nem bírják a nedvességet. Munkácson is sok ház dőlt romba, hat halotról tudnak. - Huszton beszakadt a híd, ezért a város nehezen megközelíthető; ezere teszik az összedőlő házak számát. Técső és a környező falvak is részben víz alatt állnak, Rahót pedig állítólag teljesen elöntötte a víz, eddig nem sikerült a várossal felvenni a kapcsolatot.

Jelentések szerint legnagyobb szükség gyógyszerekre, vízfertőtlenítő tablettákra, élelmiszerre, takarókra, téli ruhákra, homokzsákokra van.

Az Isten mértékében csak a szeretet nyom fontokat, - valami szeretet nélkül nagyon, semmit sem nyom.

Pázmány

Mit tett a Magyar Karitászszervezetei eddig az árvízkárosultak megsegítésére?

Az első kamion az egri Karitászszervezetének, Jéger Károly atyának szervezésében már megérkezett Kárpátaljára, ahol a helybeli Karitászszervezetek gondoskodnak, Majnek Antal püspök irányítása mellett arról, hogy a segítség azokhoz jusson el, akik legjobban rászorulnak. Indult a szombathelyi Karitászszervezet egy 22 tonnás kamionja is és folyamatosan az egész országból további szállítmányok mennek abban az ütemben, ahogy a meghirdetett gyűjtés meghozza a maga eredményeit.

Paskai László bíboros, a budapesti-esztergomi főegyházmegye érseke november 13-án indult Kárpátaljára, és személyesen adta át az érsekség ajándékát, egy teherautónyi segélycikket Majnek Antal püspöknek, Kárpátalja magyar katolikus főpásztorának.

A Magyar Karitászszervezet hálásan köszöni minden jó szándékú ember hozzájárulását a szenvedés enyhítésére.

1998 november 17

KIEGÉSZÍTÉS: A lapunk legutóbbi számának 3.-ik oldalán (első hasáb) közölt kép teljes aláírása: Árpádházi Szent Erzsébet képe a kőnigsfeldeni templom üvegablakán (Svájc, XIII. század vége).

Betlehemi bölcsődal

Repülj szellő lágyan, lágyan
Ringasd, ringasd lábam, lábam
Aludjál, álmodjál,
Édes kincsem, kis virágom, álmodjál.

Kicsi karod ha kitárod,
Egész világot bezárod,
Aludjál, álmodjál,
Édes kincsem, kis virágom, álmodjál.

Az én karom vigyáz reád,
Lágyan ringat édesanyád,
Aludjál, álmodjál,
Édes kincsem, kis violám, álmodjál.

Felvidéki

KÖNYVESPOLC

BEZERÉDJ ZOLTÁN: ESZMÉK ÉS TÖRTÉNELEM

(Bethlen Gábor Könyvkiadó, Budapest 1998)

Közíró a hivatalos foglalkozása a Kölnben élő, történelmi családból származó Bezerédj Zoltánnak. Idén nyáron megjelent visszapillantásában jórészt korábban közzétett írásait, továbbá évfordulókhoz kapcsolódó emlékeztetőket szedte csokorba. Mint a közel 300 oldalas kötet bevezetőjében is hangsúlyozza, nem történelemkönyvet írt, hanem a tanu élményeit, gondolatait rögzítette, mert „abban a kétes szerencsében részesült, hogy személyesen élhette át korunk három fő eszmeáramlatának hatásait: a fasizmust-hitlerimust és a kommunizmust Magyarországon, a nyugati, a polgári kapitalista demokráciát pedig Németországban”. Ismételesen visszatérő téma számára a rendszerváltás kérdése, illetve az, hogy mit tartogat a jövő számunkra. Amikor a Kelet „felzárkózásáról” ír, nem felejt el, hogy ez az egyének számára igen gyakran fájdalmas folyamat. Keserűen fűzi hozzá, hogy Marx óta könyvtárakat írtak arról, miként zajlik le a tőkés rendből a szocializmusba való átmenet, ám 1990-ig senki sem elmélkedett arról, hogy mily módon megy végbe az ellentétes folyamat - aminek jövedelje tanui vagyunk. A közvetlen hangvételű íráson gyakran átsüt Bezerédj Zoltán hol finom, hol metsző humora, amely a politikai szatírának szánt „Arccal az osztály felé” című tanári visszaemlékezését is jellemezte. Az „Eszmék és Történelem” című kötet a jövő felé fordulva azt tolmácsolja az olvasónak, hogy erkölcsi megújulásra van szükség. Ezt azonban már jó ideje hirdeti, még 1943-ban megjelent írásában - az akkor tartott XXXI. Katolikus Nagygyűlés kapcsán - megállapította, hogy a társadalom legelső feladata, hogy a kereszténység szellemét kivi-gye a templom falai közül a mindennapi életbe.

Makvári György

Sokan azt gondolják: Magyarország volt; én azt szeretném hinni: lesz!

Széchenyi

41 éves, magányos férfi hölgy levelét várja. Válasz 100%. Jelige: Tisza/Neckar.

Személy és áru fuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Budán közel a várhoz és a metróhoz, modern garzonlakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34 (Svájc).

Röviden bemutatkozom. Feik Henrik 54-éves, 170 cm magas, özvegy, festő-tapétázó szakmester vagyok. 11 éves fiammal együtt rendezett anyagi körülmények között élek. Sokat járok Magyarországra, ezért magyar kapcsolatot keresek. Válaszlevelet címemre kérek: D-71732 Tamm, Heilbronner Str. 50, telefon: (7141) 601732

Budai kertés villában újonnan kialakított két-szobás ill. másfél szobás, bútorozott komfortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta. Parkolás zárt kertben. Telefon: 00-36 1 202 30 25.

Münchenben szeretném a tarokk- és doppelkopf-kört megerősíteni! Telefon: 089/5808368.

GÖDÖLLŐ mellett, Szada legszebb részén, 25 km-re a Budapesttől, panorámás, közművesített, 3500 nm-es telek 40 nm-es téli síftett, komfortos faházal eladó. Irányár: 48.000 DM. Erd.: (H) 0036-20-927 44 24.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt helységekre. Ideális nyugdíjasoknak és utazóknak sok csomaggal. Utazás Bükkre, Hévíz vagy Budapestre. München: Tel./Fax: (D) 089/69 99 85 17, 089/67 056 18 vagy 0172/84 252 88.

Budapest, XI. kerületben, 30 éve épült 100 nm-es családház -1358 nm-es telekkel eladó. Érdeklődni este 10 óra után, telefon: (H) 1-246 48 97.

Münchenben élő, 43 éves, magyar nő megismerkedne kedves, barátságos korrekt úrral 47 éves korig közös jövő céljából. Válaszokat „Vízöntő” jellegre a kiadóba kérek.

59 éves, özv., magyar hölgy társat keres 68 éves korig. Hazatelepülésről is szó lehet. Válaszokat „Honvág” jellegre a kiadóba.

BUDAPESTEN, az Andrásy úton, az operánál felújított, csendes, másfél szobás lakás hazalátogatóknak kiadó. Telefon: (D) 089/93 78 88.

HUNGARY (Magyarországon) Fonyód, Temető u. 63. sz. alatti, 3 szintes, 6 szobás, összkomfortos családi ház eladó. (Gáz, víz, villany, kábel-tv). Erd.: Telefonon (H) 06/ 85 360-690.

Budán élő értelmiség, több nyelven beszélő, aktív idős hölgy levelezne intelligens úrral 77-től. Jelige „Bizalom”.

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreitmayrstr. 26 – 80335 München

Telefon: (089) 1 29 63 93.

	DM
Badacsonyi Szürkebarát	7,80
Debrői Hárslevelű	6,80
Etyeki Chardonnay	8,80
Villányi Rosé, Kékóportó	8,80
Villányi Kékfrankos	9,80
Villányi Cabernet	10,80
Egri Bikavér	7,50
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 puttonyos	16,50
Tokaji Asszú 4 puttonyos	20,—
Kecskeméti barackpálinka	29,—
Unikum	29,—
Egri cseresznyepálinka	25,50
Diólikőr	0,5 liter 14,50
Címeres barackpálinka	33,—
Sárgabarack-, Málnalikőr, 0,5 liter	13,50
Tarhonya, kocka, laskatésza 1 kg	7,—
Májás-, véres hurka, disznósajt	13,—
Tokaszalonna	15,—
Füstöltzalonna	12,—
Friss kolbász	15,—
Házi kolbász	17,—
Téliszalámi	33,—
Szegedi szalámi	30,—
Csabai, Gyulai	27,—

KIADÓHIVATALUNKNÁL KAPHATÓ VIDEOKAZETTÁK:

Márton, Krisztus Katonája	DM
Szent Márton püspök élete. dr. Szabó József összeállításában. 30 perc VHS-PAL	25,—
Apor Vilmos élete	
30 perces film, megjelent Apor Vilmos boldogáavatása alkalmából. magyarul, dr. Szabó József összeállításában. VHS-PAL	25,—
Teréz – egy közülünk	
35 perces film, megjelent Lisieux-i Szent Teréz halálának 100. évfordulójára. VHS-PAL	25,—
Árpádházi Szent Erzsébet élete	
magyarul vagy németül, 40 perces film, VHS-PAL	25,—
Lourdes	
50 perces film VHS-PAL	30,—
Lourdes-i csodák és gyógyulások	
Dokumentumfilm hat csodásan meggyógyulttal; 90 perc, VHS-PAL	30,—
KAZETTÁK:	
Lourdes és az evangélium, vígasztalások.	
Rádiós magyar nyelvű kazetta, 60 perc	10,—
Lourdes-i üzenet – elmékedések	
dr. Szabó József összeállítás	10,—
KÖNYV:	
Lourdes-Bernadett nyomdokain	
(kb. 140 színes képpel)	25,—
Megrendelhető:	
Ungarische Katholische Delegatur Redaktion Életünk Landwehrstr. 66, D-80336 München	

APRÓHIRDETESEK

Vajdaságban élő, 23-éves, független, magyar leány ezúton keres ismeretséget korban hozzáillő fiatalallemberrel 30-éves korig. Jelige: „Tavas”.

Németországban élő, magyar származású, 26 éves fiú ismerkedni szeretne korban hozzáillő lánnyal. Válaszlevelet „Remény” jellegre a kiadóba.

Budapestben élő, nyugdíjas, egyedülálló hölgy elhelyezkedne idős hölgy ill. házaspárhoz házvezetői állásban. Gyakorlatom van, magyarul is beszélek. Telefon: (D) 06074/922 169 délelőtt.

Eladó! Budapest, XIV. kerületben, Ajtosi Dürer sori, Városligete néző, második emeleti 117 nm-es, napfényes, 3 szoba hall személyzetis, irodának is alkalmas. Irányár: 11,5 millió forint. Tel.: (H) +1/342-6032.

Augsburg környékén élő, 60 éves, karsú, csinos, magyar hölgy hozzáillő férfi ismeretséget keresi. Fényképes levelekre válaszol „Őszi Rózsa” jellegre a kiadóba.

Budapestben élő Mózsa József, a „Máltai-Szeretetszolgálat” tagja, másodfoglalkozásként közvetítene Pesten lakásvetélt ügyben érdeklődők számára, valamint vállalná lakások gondozását a nem lakott hónapokban. – Elérhető: H-1188 Budapest, Kőlcsey u.101. Tel.: 00361/294-66-02, fax: 1/255-47-.

168/44/66, vidám, sokoldalú, temperamentumos hölgy intelligens, tevékeny társat keres. Válaszokat „Magyar konyha” jellegre várok.

Gyermekes 44 éves, megbízható magyar nő, nyelvtudással, házvezetést, betegápolást vállal Stuttgartban. Tel.: (H) 36/364-691.

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívunk minden érdeklődőt idei szilveszteri magyar bálunkra, melyet a Gingen/Fils-i Hohensteinhalle-ban tartunk meg.

Távolból jövő vendégeinknek figyelmébe ajánljuk megszervezett buszainkat:
Párizs-Gingen/Fils; Augsburg-Gingen; Balingen-Gingen; Weiterstadt (Darmstadt)-Mannheim-Heilbronn-Stuttgart-Gingen Friedrichshafen-Singen-Böblingen-Gingen

Pálincás Imre Szegei Oszkár
Telefon: 07172-8255 Telefon: 07334-21137

BUDAPEST XVII. kerületben, kiemelt családlátogatás övezetben, egészségügyi szakemberek szervezésében épülő **Idősek Gondozóházában** 1-2 személyes apartmanok, korlátozott számban leköthetők! Érdeklődni lehet hétköznap: 18-20 óráig a (H) -257 22 28-as telefonszámon. Kurzinfo: (D) 089 71493 86 este

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

Figyelem! Keresem, megvenném, esetleg cserélnék Mindszenty József Hercegrímás 1971 – 1975 között, magnetofonszalagra rögzített tanítását, szentbeszédeit. Hangdokumentációs gyűjteményem részére. J. Molnár, D-80995 München, Ratold Str. 26, telefon: 00 49 89/313 50 39.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves Olvasóink, időnként közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet a szentmisék helye és ideje után.

AUSZTRIA
Bécs: Ft. Hegyi György, Ung.Röm.Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043/1/526 49 72

Pázmányi, Rector Veres Árpád, Szentmise: minden Szombat este 18.00.A-1090 Wien, Boltzmannngasse 14, Tel.: 0043-1-317-36-56,

Burgenland/Alsóőrött: Pfarramt Unterwart, Ft. Dr. Galambos Ireneus OSB, Tel.: 0043/ 33/527 108

Grác: Szentmise minden vasárnap d.e. 10 óra-kor Griesplatz 30. sz. alatt a Welsche-Kircheben, Schönau Gürtel 41, Ft. Kormos Gyula lelkész, Ugrí Mihály gondok, Tel.:0043/316/68 35 08;

Linz: Ft. Bolla Jenő, Ung. Röm. Kath. Seelsorgeamt, Hafnerstr. 28, A-4021 Linz, Tel.:0043/732/7610-2396

ANGLIA
London: Rev.Mgr. Túttó György főlelkész, Dusten House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8Le, Tel.: 0044/81/992 20 54

BELGIUM
Brüsszel: P. Posta Benjamin O.F.M., Mission Catholique Hongroise, rue de l'Arbre Benit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, Tel.:0032/2/6485336
Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Amonier Hongroise, Rue des Anglais 33., B-4000 Liege, Tel.: 0032/04/2233 910

DÁNIA
P. Horváth Kálmán SJ főlelkész, Stenosgade 4, DK-1616 Kfbenhavn, Tel.: 0045/31/21 85 88

FRANCIAORSZÁG Párizs: P. Dr. Ruzsik Vilmos CM, Ft. Molnár Ottó, szentmise minden vasárnap 11-kor Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel.: 0033/1/42086170

Dél-Franciaország:
Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, Tel.: 0033/7/850 16 36

Erdélyben Szatmárhegyen 5000 nm-es telek eladó! Érdeklődni: (D) 07424 86281-es telefonszám alatt este 19 órától.

44 éves, önálló, egyedül élő nő – keresem korban hozzám illő, katolikus, vallásos, jellemes férfi ismeretséget barátság és házasság céljából. Hiszem, hogy ilyen is létezik még. Jelige: „Karácsonyi meglepetés”.

Mélyen vallásos, légiósnan karsú, 37 éves, 160 cm magas, balett magán táncosnő és tanárnő, akinek a tánc tényleg művészet, aki soha semmiféle kalandra nem vágyott és nem is vágyik, ezúton keres vallásos, lélekben gazdag társat. Jelige: „Épp testben épp lélek” a kiadóba.

Magunk ügyében

Tekintettel az emelkedő árak-ra és munkabérekre, lapunk önköltségét nem fedezi már az előfizetési ár. Meg kell emelnünk évi 25,- DM-ről 30,- DM-ra az előfizetést, 1999 január elsejétől. Az egyes szám ára 3,- DM-ra emelkedik, a dupla szám 5,- DM-ra. Olvasóink szíves megértését kérjük.

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest, Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk családlátogatás panzióknak, zöldövezetben, de közel a centrumhoz. Szállodai színvonal – zárt autóparkoló.

KÖSZÖNET

Köszönet Jézusnak, hogy jó szülőket adott, A drága anyáért, ki a világra hozott.

Köszönet Jézusnak, az én jó apáért, kit el nem cserélnék, világ aranyáért.

Köszönet Jézusnak, hogy felnőttem serdültem, és a mostoha sorsot, mindig elkerültem.

Köszönet Jézusnak, hogy szép az életem, Erő, egészségben, hiányt nem szenvedtem.

Köszönet Jézusnak, hogy utat mutatott, és a szent lelket keresztyül, tanácsot adott.

A szavát követve, mindig tapasztaltam, hogy becsapva, én soha sem maradtam.

Kéréssem Jézushoz, hogy maradjon velem, nélküle cétalan, lenne az életem.

Emlékezzen rám, ha bennem a dal kihall, mikor másoktól feledve, sírom eltakar.

Fábián Tibor, Chicago, USA

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Olcso áron raktárról – kérje árlistánkat!

JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

Magyarországi ingatlanok
A Délalföld területén vállaljuk hazatelepülőknél, lakások, tanyák, nyaralók igény szerinti kiutazását. Továbbá vállalkoz a kiadástott ingatlan teljes körű ügyintézését vételtől a felújításig.

MAKÓTERV
MÉRNÖK ÉS SZOLGÁLTATÓ IRODA
6900 MAKÓ, CSANÁD VEZÉR TÉR 19
UNGARN. Telefon: 00 36 (62) 210-742

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBE

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés	DM
ára soronként (kb. 40 betű)	7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánásokat esetenként árazunk. üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,—
Nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.	
Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény.
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, befizetve!	

A HIRDETESEK SZÖVEGÉÉRT, STÍLUSÁÉRT A SZERKESZTŐSÉG NEM FELEL!

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat postacsek-kontónkra kérünk! Kath. Ungarn-Seelsorge München – Sonderkonto: Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-803, BLZ 700 100 80.

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető terjesztőknél: Joseph DANİ, # 18-505 Edmonton Tr. NE AIR-DRIE, Alberta T4B 2J2. Canada. A címére küldött csekken feltüntetendő: „Életünk”. Kérjük szíveskedjenek a fenti címre, ne Münchenbe küldeni a csekket. Itt egyenkénti beváltásnál a 40,— DM-ből 8,— DM-et levonnak a bankban. Előfizetési díj egy évre 17,— US \$ + 13,— US \$ portó. A lapot továbbra is Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

Dr. Schulte – Dr. Frohlinde, ügyvédi tanácsadás minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött írásokon, leveleken.

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!